

ČETRTI PLENUM ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE NA BRIONIH

NIHČE SE NE MORE IN NE SME POSTAVITI NAD DRUŽBO

Plenum je razpravljal o deformacijah v delu državne varnosti, v kateri so si posamezniki lastili oblast nad ljudmi, nad zvezo komunistov in nad našo družbo — Sklepi o reorganizaciji v organih državne varnosti — Sprejeto je gradivo o reorganizaciji in nadaljnjem razvoju ZKJ — Mijalko Todorović novi sekretar CK ZKJ — Sprejeta ostavka Aleksandra Rankovića na vse njegove funkcije — Svetislav Stefanović izključen iz ZKJ

Na Brionih je pretekli petek začel generalni sekretar Zveze komunistov Jugoslavije 4. sejo centralnega komiteja ZKJ. Razen članov CK so se seje udeležili tudi člani kontrolne komisije in predsednik revizijske komisije ZKJ. — Na predlog tovariša Tita so sprejeli naslednji dnevni red:

1. aktualni problemi v zvezi s škodljivim delovanjem nekaterih varnostnih organov in škodljive posledice tega delovanja za razvoj sistema in dela centralnega komiteja;
2. o reorganizaciji in nadaljnjem delu ZKJ;
3. o nekaterih kadrovske spremembah;
4. razno.

Po določitvi dnevnega reda je najprej govoril tovariš Tito, za njim pa je predsednik komisije IK CK ZKJ Krste Crvenkovski pred branjem poročila izrekel nekaj uvodnih pripomb. Pojasnil je težave, na katere je komisija zadevala spricho dokajšnje zaprtosti in neiskrenosti enega dela funkcionarjev Državne varnosti, s katerimi je komisija govorila.

Crvenkovski je predlagal, naj posebna državna komisija nadaljuje preiskavo, da bi dejstva do kraja osvetlili in onemogočili organizatorje zlorab. Potem je prebral poročilo komisije izvršnega komiteja CK ZKJ; sledila je razprava, ki se je nadaljevala tudi popoldne, ko je tovariš Tito s sklepno besedo zaključil četrti plenum CK ZK Jugoslavije.

Generalni sekretar ZKJ Josip Broz Tito je v uvodnih besedah najprej opozoril, da ne gre za Državno varnost kot celoto, temveč za posameznike, ki so hoteli prevzeti oblast nad ljudmi, nad Zvezo komunistov in nad

Sklepi centralnega komiteja ZKJ

1. Priporočil je, naj se takoj začne reorganizacija organov državne varnosti, da se bodo prilagodili nastali spremembam v naši družbi in razvitemu sistemu samoupravljanja. Potrebno je, da predstavniška telesa in njihovi izvršni organi zagotovijo dejansko družbeno nadzorstvo nad delom državne varnosti in podlagi ustavnih norm in zakonskih predpisov. Priporočil je tudi ustreznim organom, naj zaračunajo kadrovske okrepitve in lažjega izvajanja reorganizacije izvolijo na vodilna mesta v organe notranjih zadev politične funkcionarje se pred končno reorganizacijo državne varnosti.
2. Zveznemu izvršnemu svetu je priporočil, naj posebna komisija nadaljuje preiskavo in razkrije vsa materialna dejstva, prave namere in smisel posameznih akcij in zlorab položaja in oblasti, krivice pa pokliče na odgovornost.
3. Tovraž Svetozar Stefanović je neposredno odgovoren za delo organov državne varnosti v celotnem obdobju,

gajale. Takrat je seja trajala tri dni.
»Zdi se mi, da smo napravili napako, da takrat nismo šli do konca, marveč smo se spricho določenih kompromisnih teženj, da to ne bi vplivalo na enotnost naše parti-

je in na enotnost našega vodstva — ki je bila prazaprav že takrat zrahljana — ustavili na pol poti je dejal tovariš Tito. Hkrati je omenil, da je bilo napačno pustiti Državno varnost dvajset in več let njej sami — brez kontrole partije, brez nadzora vodstva naše partije. Med vojno in prva povojna leta je Državna varnost, katere glavni voditelj je bil A. Ranković, odigrala ogromno vlogo, imela je ogromno zaupanje in zgodovinsko dejstvo je, da je odigrala izredno pomemb-

Sklepi centralnega komiteja ZKJ

4. Sprejme se odstop Aleksandra Rankovića kot člana CK ZKJ in izvršnega komiteja, sprejme pa se tudi to, da predloži zvezni skupščini svoj odstop kot podpredsednik republike, ker je njegova politična odgovornost za delo organov državne varnosti takšna, da ne more več ostati na teh položajih.
5. S tem da sprejema te sklepe, se CK ZKJ obrača na vse komuniste in delovne ljudi Jugoslavije, naj si prizadevajo v nadaljnjem razvoju samoupravljanja in neposredne demokracije ter uresničevanja ustavnih pravic, da s tem utrdijo zaupanje v demokratske institucije naše

no vlogo pri likvidiranju razrednega sovražnika in vseh sovražnikov, ki so se hoteli pri nas uveljaviti med vojno in po njej. Na to ne smemo nikoli pozabiti. Tovariš Tito je tu nadaljeval:

»Ali pa imamo pravico, tovariši, da oprostimo tisto, kar se je dogajalo pozneje, ko se je takšna organizacija deformirala in ko je spricho raznih deformacij nastal sistem, ki je dušil vso našo družbo? Seveda je nimamo in je ne moremo imeti. Tisto prej so zasluže, to pa so ogromne napake.«

Potem je tovariš Tito govoril o tem, kakšen neverjeten obseg so zavzele deformacije v tej službi in povedal, da nam je potem postalo jasno, zakaj nismo mogli uveljaviti naših sklepov, ki smo jih sprejeli na plenarnih in kongresih, zlasti na osmem kongresu.

»Sklepi so bili zelo dobri, ljudstvo jih je navdušeno sprejelo, veselilo se je, naši delovni ljudje so bili veseli, govorili so: Končno bomo vendarle krenili naprej. In vendar stvar ni šla.«

To je torej politična zadeva, je nadaljeval generalni sekretar ZKJ in poudaril, da sta osmi kongres ZKJ in gospodarska reforma veliki akciji naše družbe za zboljšanje vsega našega življenja in za hitrejše gibanje naprej. Pri oceni slabosti pa ne gre, da bi govorili o posameznikih kot o nekakšnem naključju. Tovariš Tito je konkretno opozoril, da gre pri vsej zadevi za frakcijski grupaški boj, za boj za oblast. Opozoril je, da mora nadaljnja preiskava kreniti to smer,

(Nadaljevanje na 2. strani)

Z nedeljskega slavlja na Mirni gori, ko je to belokranjsko in po novem tudi televizijsko postojanko obiskalo več sto motoriziranih izletnikov. Prišli so celo z avtobusi (Foto: M. Moškon)

Lepo darilo za dan borca

Več sto ljudi je bilo v nedeljo na Mirni gori pri otvoritvi TV pretvornika

V nedeljo, 3. julija, so dopoldne na Mirni gori svečano odprli TV pretvornik, s pomočjo katerega bo televizijskim gledalcem s področja celotne Bele krajine omogočen sprejem ljubljanskega programa.

Ob pomembni slovesnosti, združeni z borčevskim praznikom, se je zbralo precej ljudi tako iz Bele krajine, iz Ljubljane in od drugod. Po uvodnih besedah sekretarja občin, skega komiteja ZKS Milana Malešića so lepi spored partizanskih pesmi izvedli vojska godba, ženski pevski zbor iz Crnomlja in moški pevski zbor iz Semiča. V imenu zavoda RTV Ljubljana je govoril še Rado Cilensek.

Preden je predsednik občinske skupščine inž. Rado Dvorsak povabil množico k ogledu stolpa in TV naprav, se je toplo zahvalil vsem, ki so omogočili to gradnjo, zlasti

od 7. do 17. julija
Okrog 7. in 15. julija pomembnejše padavine z ohladijavo, v ostalem lepo vreme, vendar včasih še krajevne nevihte, ki bodo zlasti po 15. juliju popustile.

Vse gledalce je dvignila na noge 15-letna jahačica Liljana Kokotovič, ko je na nedeljski prireditvi v galopski dirki »Zagreb« pustila za seboj vse fante. Na sliki Liljana na tretjem konju z leve. Več o šentjernejski dirki na 6. strani. (Foto: Branko Lukič)

Nihče se ne more in ne sme postaviti nad družbo

(Nadaljevanje s 1. strani)

da bomo to vsi videli, ker je to nevarnost za enotnost našega ljudstva.

Dejstvom pogledjmo odkrito v oči!

Tovariš Tito je nato ponovno dejal, da ne govori o Državni varnosti kot celoti; ogromna večina njenih kadrov so odlični ljudje. Govoril pa je o posameznikih, ki so se prevzeli, ki so vzpostavili oblast nad ljudmi, oblast nad Zvezo komunistov, oblast nad našo družbo. Te negativne deformacije, popačenja, so prodrle naprej, do podjetij, do tovarn, na razne družbene organizacije, povsod.

»Na tem plenumu tovariši, gre za veliko vprašanje — za ozdravljenje partije, za ločitev Državne varnosti od partije, ne pa kakor je bilo doslej, da smo to mešali, da se je Državna varnost povzpela nad partijo. To je, tovariši in tovarišice, zgodovinski trenutek, ko moramo storiti vse, pogledati dejstvom odkrito v oči in sprejeti takšne sklepe, ki bodo koristili, ne pa samo škodovali našemu nadaljnjemu razvoju in našem ugledu v zunanjem svetu. Mi smo tako močni, da lahko pogledamo dejstvom v oči in sprejmemo daljnosežne sklepe, ki bodo omočili naši deželi in našemu ljudstvu, da bosta hitreje napredovala.«

Medtem ko je šel celotni družbeni razvoj v naglem tempu naprej, pa je Državna varnost ne samo običajna na istem mestu, temveč je šla celo nazaj. Nastajalo je medsebojno nezaupanje, ki nekoli spominja na tisto, kar je bilo nekoč pri Stalnu. Z nekakimi svojimi načrti se je služba Državne varnosti postavljala nad družbo, ni pa se ravnila po hitrih tokovih razvoja, je tovariš Tito dejal na koncu.

Poročilo komisije in sklep CK: zagotoviti družbeni nadzor nad delom Državne varnosti po ustavi in zakonu

V dnevnem tisku, radiu in televiziji so bili preteklo soboto in nedeljo objavljeni vsi glavni materiali z zasedanja

četrtga plenuma CK ZK Jugoslavije. Tam smo braši, slišali in videli poročevalce, ki so povedali, da so nekateri vidni funkcionarji Državne varnosti resno zlorabili položaj oblasti in zaupanje. Mnoge, celo velike in kočljive naloge so posamezniki v tej službi urejevali na podlagi osebnih zvez in avtoritete, ne pa po normalni, po zakonu ustaljeni poti. Tudi pred komisijo, ki jo je postavil izvršni komite CK ZKJ, so se taki posamezniki vedli zaprti in neiskreni. Državna varnost je postala bolj ali manj monopol posameznikov, ki so jo vodili kot »osebništvo« ali, kakor pravijo nekateri, kot »njeni organizatorji in ustanovitelji« ne glede na to, kakšne javne funkcije so imeli.

Ko je poročala komisija CK o delu Državne varnosti, je med drugim znova ugotovila, da so kadri v tej službi izpričali požrtvovalnost, hrabrost in vdano delo partije in socializma. Zadnja leta, zlasti pred 8. kongresom ZKJ in po njem pa so se zaostrili nekateri politični problemi, in dileme pri iskanju najučinkovitejših poti za naš nadaljnji družbeni razvoj. Hkrati je nastal tudi odpor proti izvajanju sklepov CK ZKJ, nekateri funkcionarji pa so skušali organe varnosti izkoristiti v politične namene.

Naglo sta pri nas medtem napredovala samoupravljanje in neposredna demokracija delovnih ljudi. Organi varnosti pa so spriči konservativnega odpora posameznih funkcionarjev zaostajali za tem razvojem in zato je moralo priti do določenih spopadov. Prejšnjim težnjam, da se Državna varnost spremeni v silo nad družbo, so se pridružile še nove, tako da bi postala Državna varnost eden izmed odločilnih činiteljev v ustvarjanju družbene politike.

Takim posameznikom ni šlo za to, da so izkoristili svoj položaj in zlorabljali organe Državne varnosti: z namenom, da bi vzpostavili svojo kontrolo v vsej družbi od podjetij do najvišjih vrhov. Razvili so obsesiven sistem prisluškovanja, spremljanja in zbiranja poročil, šlo je za podtikanja, sumničenja in obkroževanja, skratka za metode, ki ne razvijajo družbenega samoupravljanja in ga ne utrjujejo, temveč za-

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ameriški napadalci so stopili še korak naprej v vietnamski vojni. Zdaj so bombardirali glavno mesto Severnega Vietnama Hanoi in skladišča nafte v največjem severovietnamskem pristanišču Hanoi. To je v resnici predzadnja stopnja v tej barbarski vojni. Naslednja je lahko samo še neposreden spopad s Kitajsko. Kaj pa se iz take vojne lahko izcimi, najbrž ne bo težko uganiti. To bi imelo vsekakor usodne posledice za svetovni mir. Johnson je zdaj povsem jasno povedal: »Iz Vietnama se ne bomo nikdar umaknili. To vojno homo speljali do konca.« Toda prav v tem je nevarnost, ker tisti konec, ki ga misli Johnson, nikakor ne bo tak, kakršnega si on zamišlja.

Peking je nenavadno ostro reagiral na bombardiranje Hanoia in Haiphonga. Partijsko glasilo »Zen Min Zi Bao« je zapisalo, da je LR Kitajska »pripravljena prevzeti vsakršno tveganje, da bi skupaj z vietnamskim ljudstvom popolnoma porazili ameriški imperializem«. Britanski novinar James Cameron, ki je bil zadnji od zahodnih novinarjev v Hanoi, pa pravi, da Hanoi ne bo Kitajcev nikdar poklical sam na pomoč, ker sta mu to rekla predsednik Ho Si Minh in Pham Van Dong. »To je vietnamska stvar,« sta dejala. To pa vsekakor ne pomeni, da Kitajci ne bi utegnili priti v Vietnam.

Toda četudi bi se Johnsonove želje uresničile, torej da bi le »prišel do konca«, bi bil ta konec pravzaprav ameriški poraz. Prvič zato, ker osvobodilnega gibanja sploh ni mogoče premagati. O tem pričča vsa novejša zgodovina. Četudi izselijo

vse prebivalstvo in požgo vsa naselja, kar so začeli Američani sistematično delati, to ne pomeni zmage. In drugič bi tudi morebitna taka zmaga, kakor si jo zamišlja Washington, pomenila moralen ameriški poraz v vsej Jugovzhodni Aziji. In naposled je povsem jasno, da z bombami ljudi ne pridobiš, ampak da bo odpor južnovietnamskega ljudstva toliko močnejši, kolikor bodo ZDA stopnjevale vietnamsko vojno.

Sicer pa pretekli teden tudi drugod po svetu ni bil kaj prida mi-

lahko rekli le to, da je bila Argentina pod vlado dosedanjega predsednika ena izmed tistih, ki so se najbolj upirale ameriški politiki v organizaciji ameriških držav. Vedno je bila med tistimi, ki so glasovale proti načrtom ZDA v Latinski Ameriki. S padcem Illie je padla ena izmed opor nacionalistične politike v Latinski Ameriki. S tem pa seveda nikakor ne moremo trditi, da bi bil Illia izrazil levo usmerjen človek. Zagovarjal je le neodvisno politiko Argentine in je bil glede tega radikalen nacionalist, ki se je zoperstavljal čedalje hujšemu pritisku ZDA na Latinsko Ameriko in posebej na Argentino, ki je bila zaradi take usmeritve trn v peti Washingtonu.

Drugi razlogi pa so notranjepolitični. Po začetnih gospodarskih uspehih je začela dežela pod novo vlado v čedalje hujše gospodarske stiske. Teh Illia ni uspel rešiti, saj bi to pomenilo socialno revolucijo, ki je pa Illia ni zmogel niti se to ni skladalo z njegovimi nazori. Ker je ostajal na pol poti, seveda ni mogel dobiti podpore delavcev, ki so se čedalje bolj nagibali na stran peronistov. Ne smemo seveda pozabiti, da so sindikati v peronističnih rokah. Na drugi strani pa si Illia ni uspel pridobiti zaslombe pri kmetih, ki jih imajo veleposestniki v svojih rokah. Za korenito agrarno reformo pa je bil prešibak, sicer pa tako korenit poseg v zemljiško lastnino ne bi bil v skladu z njegovim svetovnim nazorom. Polovičarstvo — drugače ni zmogel — pa je šlo na roko desnici in je v primernem trenutku tudi prevzela oblast.

Stopnjevanje v Vietnamu

ren. Poskus udara v Iraku nekaj ur po sporazumu s Kurdi, poskus udara v brazzavillskem Kongu in uspel državni udar v Argentini pričajo o ofenzivnem delovanju sil reakcije po svetu. Zadržimo se tokrat posebej ob Argentini, kjer je vojska prevzela vso oblast in odstavila dosedanjega predsednika Arthura Illia. Generali so prepovedali vse politične stranke, seveda najprej komunistično partijo, poltorej pa tudi stranko dosedanjega predsednika ljudsko radikalno stranko.

Vzroki državnega udara so dvojni: zunanje in notranjepolitični. Glede zunanjepolitičnih vzrokov bi

virajo in motijo. Po tej poti so organi te službe postali ne samo ovira in coka družbenega razvoja, marveč tudi določena nevarnost za nadaljnji socialistični razvoj.

Tovariš Crvenkovski je v imenu komisije poudaril med drugim, da varnostna služba mora opravljati posle, za katere je bila ustanovljena in ki prav gotovo niso lahki. Varovati mora naš socialistični razvoj, varovati mora demokratične svoboščine poštenih delovnih ljudi, ne pa te svoboščine omejevati.

Centralni komite je na tej seji sprejel sklepe, ki jih posebej objavljamo na 1. strani našega tednika. Ustanovljeno je tudi komisijo, ki bo proučila vprašanje reorganizacije in nadaljnega razvoja Zveze komunistov, hkrati pa je sprejel tudi gradivo o tej stvari.

Na koncu zasedanja je bil

Mijalko Todorović izvoljen za sekretarja CK, Milentije Popović za člana izvršnega komiteja, Dobrivoje Radosavljević pa je bil kooptiran v centralni komite.

Mnenje naših delovnih ljudi

Razumljivo in naravno je, da so sklepi plenuma in razprava na njej, zlasti pa besede tovariša Tita globoko odjeknile tudi med delovnimi ljudmi širše Dolenjske. Strnemo jih lahko v takole oceno plenuma:

»Prav je, da se vse te stvari zdaj načelno! Koliko lepih in pomembnih sklepov je bilo sprejetih zadnja leta in kako smo se veselili, da bomo v našem razvoju vendarle krenili naprej — pa smo bili spet razočarani; kakor da bi neke sile nalašč ovirale hitrejšo sprostitve vsega, kar nam je potrebno, da spremenimo besede v de-

janja! Zdaj razumemo, da marsikdaj do uresničenj ni moglo priti, ker so posamezniki ali pa grupe teh posameznikov nagajale tovarišu Titu in njegovim besedam. Zdaj je važno: iti do kraja in razčistiti vse, kar nas ovira na poti v lepšo bodočnost! Nikar ne ostanite, tovariši, na pol poti, zdaj gre za res! Vse ljudstvo pa je — kakor vedno doslej — kot en moč za našim dragim tovarišem Titom!«

- Na take izjave naših delovnih ljudi, ki so te dni z največjim zanimanjem sledili poteku plebiscita in zlasti besedam tovariša Tita, ni treba dodajati ničesar — razen trdnega sklepa: da se vsi komunisti in vsi člani Socialistične zveze, vsi naši občani, čvrsto združimo okoli uresničevanja nalog, ki so tako jasno opisane!

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● FRANCOSKA ATOMSKA BOMBA — V soboto je Francija opravila poskusno atomsko eksplozijo na pacifiškem otoku Moroa. V sporočilu o njej pravijo, da je bila bomba napravljena z uporabo plutonija. Doslej so Francosi opravljali atomske poskuse le v Sahari, in to pod zemljo. Ta eksplozija je bila prva v »svobodnem prostoru«.

● NEODVISNOST BARBADOSA — Britanska kolonija Barbados, ki leži v Karibskem morju, bo postala 30. novembra letos neodvisna. Meri 426 kvadratnih kilometrov in ima 250.000 prebivalcev. Slovenija meri okrog 12.000 kvadratnih kilometrov.

● BALAGUER PREVZEL DOLŽNOST — Novi predsednik Dominikanske republike dr. Joaquín Balaguer, ki je junija zmagal na volivah, je prevzel predsedniške dolžnosti. Objavil je že sestavo nove vlade in zahteval, naj se ameriške čete umaknejo iz dežele.

● ITALIJA DVA DNI BREZ CASOPISOV — V soboto so bili v Italiji brez časopisov, ker stavkajo grafični delavci. Tudi radiorazpisa in televizijska poročila so bila zelo kratka, ker stavkajo tudi časopisne agencije.

● ZAROTA V IRAKU — Nekaj ur potem, ko so v Bagdadu podpisali sporazum z voditelji nacionalne mašinske Kurde, so pristali bivšega premiera Abdela Razaka poskusili izvršiti državni udar. Poskus so energično zatrli in vlada sporoča, da bodo vse upornike postavili pred sodišče.

● KONEC STAVKE BRITANSKIH POMORSKOV — Po šestih tednih in pol se je v noči na prvi julij končala stavka pomorščakov v Veliki Britaniji. Britanijo je ta stavka stala okrog 20 milijonov funtov. Pomorščaki so si priborili 40-urni delovni teden in namesto 39 dni letnega dopusta so dobili še 12 dni za vse tiste nedelje, ki jih prebijajo v službi na morju.

● LUMUMBA — HEROJ — Nekdanji premier leopardilškega Konga Patrice Lumumba, ki so ga bili zverinski ubili, je postal nacionalni heroj. V sklepu vlade o tem je rečeno, da je bil Lumumba sprva žrtev za našo gospodarsko neodvisnost.

● AMERIŠKI SATELIT OKROG LUNE — V ameriškem vesoljskem oporišču Cape Kennedy so v petek izstrelili prvi ameriški satelit, ki bo krožil okrog Lune.

● UPOR V BRAZZAVILLSKEM KONGU — V tej afriški deželi se je uprla skupina vojakov in skušala izvršiti državni udar. Vendar je vlada upor v kralj zatrla. Poveljniki pa so izjavili solidarnost vladni in ukazali vojakom, naj se vrnejo v vojašnice. Poveljnik vojske kapetan Ebadep je po radiu izjavil, da bo vojska branila revolucijo in usmeritve dežele na podlagi znanstvenega socializma. Dejal je, da vojska ne bo prevzela oblasti in da sodeluje z vlado in nacionalnim revolucionarnim gibanjem.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ FINANČNI POLOŽAJ SKLADOV SOCIALNEGA ZAVAROVANJA. V republiški skupščini so te dni razpravljali o finančnem položaju skladov socialnega zavarovanja in o financiranju zdravstvene službe. Ugotovili so, da je dotok sredstev v sklade manjši, kot so predvidevali, to pa zato, ker se osebni dohodki zaposlenih niso povečali toliko, kot je bilo predvideno. Izdatki so že znatno presegli dohodke. Izdatki za pokojnine in invalidnine so se povečali med drugim tudi zato, ker je pokojninska zakonodaja dopuščala za prehodno obdobje nesorazmerno visoke pokojnine na podlagi enoletnega povprečja. Zato je fudri prišlo do takih nesorazmerij med pokojninami novih in starih upokojenčev.

Ko so v republiški skupščini razpravljali o ukrepih, so menili, da je treba na področju zdravstva predloge za sleherni ukrep, ki naj prispeva k racionalizaciji porabe, temeljiti z vsimi analizami in podatki, da bo možno odločiti, kateri ukrep je v danem položaju umesten in sprejemljiv.

Na zasedanju skupščine jugoslovanske skupnosti socialnega zavarovanja so sklenili predlagati, da bi stopnje prispevka za socialno zavarovanje določila republika, ne federacija. To bi bilo dobro, zakaj le tako bi bilo mogoče vskladiti prispevke in porabo skladov socialnega zavarovanja s produktivnostjo v republiki.

■ PROSLAVE PO VSEJ DRŽAVI. Ob 25-letnici revolucije in dnevu borca so bile po vsej državi številne proslave, na katerih so obujali spomine na velike dni revolucije. Zborovalci so izbrali to priložnost za to, da izrazijo podporo sklepom IV. plenuma CK

ZKJ na Brionih. S številnih zborovanj so poslali Titu brzojavke, v katerih izražajo zborovalci pripravljenost izpolniti vse naloge, ki jih bosta delovnim ljudem zastavila tovariš Tito in centralni komite.

Na velikem ljudskem zborovanju v Sisku je govoril politični sekretar CK ZK Hr-

S SREDSTVI SOCIALNEGA ZAVAROVANJA BOLJ VARČEVATI

vatske dr. Vi. Bakarić. Med drugim je dejal, da razprava, ki nas vrača nazaj k vprašanju, po kateri poti je treba iti, razbija enotnost. Samo ena pot je pred nami: do kraja izboljševati boj za samoupravljanje, boj za pravice delovnega človeka do odločanja.

Na zborovanju prebivalcev Šumadije v Topoli je govoril predsednik skupščine Srbije Dušan Petrović Šane. On je poudaril, da bratstvo in enotnost lahko dalje izpopolnjujemo samo z razvojem socializma in demokratičnih socialističnih odnosov.

Sklepe IV. plenuma CK ZKJ so podprli tudi na komemorativni slovesnosti v Jasenovcu, na proslavi pri Treh žeblih na Pohorju in na številnih zborovanjih v delovnih kolektivih.

■ PRVI KORAK K INTEGRACIJI. Te dni sta se združili Iskrina tovarna polpre-

vodnikov v Trbovljah in tovarna polprevodnikov Radio industrije Zagreb (RIZ). To je prvi korak v procesu integracije podjetij RIZ, Iskre in Rudi Čajevac v Banji luki. Integracija naj bi zagotovila podjetjem boljše ekonomske rezultate z delitvijo dela, z opravljanjem dupliranih zmogljivosti, z uskladitvijo investicijskih programov ter z združitvijo posameznih služb.

■ ŽELEZNICA SE JE UPRLA SKLEPU SKUPŠČINE. Skupščina skupnosti jugoslovanskih železnic ni hotela sprejeti sklepa zvezne skupščine in ZIS o uvedbi tako imenovane regresivne tarife, na podlagi katere bi bil prevoz blaga na daljših relacijah cenejši. Zdaj pričakujejo, da bo zvezni sekretariat za promet in zveze predlagal ZIS, naj z administrativnimi ukrepi uvede te tarife.

■ SREČANJE IZSELJENCEV V ILIRSKI BISTRICI. Veselega srečanja izseljencev v Ilirski Bistrici se je udeležilo okoli 2.500 ljudi. Dobrodošlico jim je izrekel podpredsednik Izseljenške matice Mitja Vošnjak. Zborovanje so pozdravili tudi predstavniki izseljenških organizacij. Srečanje je potekalo v vselem razpoloženju.

■ OSNUTEK PREDLOGA ZAKONA O FINANCIRANJU IZOBRAŽEVANJA IN VZGOJE V JAVNI RAZPRAVI. Osrednji časnik je v torkovi številki objavil celotno besedilo osnutka. Ob tej priložnosti poziva republiški sekretar za kulturo in prosveto Tomo Martelanc vse zainteresirane delovne, družbene in politične organizacije in vse občane na najširšo, temeljito in poglobljeno razpravo. Predlog zakona naj bi skupščina sprejela najpozneje v začetku novembra.

Na mitingu v Dubravici na Hrvaškem so 3. julija poželi veliko aplavza člani folklorne skupine iz Dobove. Zaplesali so venček slovenskih plesov in z njimi navdušili množico. (Foto: J. Teppey)

Praznovanje dneva borcev v Dubravici

Na mitingu onstran Sotle se je 3. julija zbralo okoli 3.000 ljudi — Prebivalci brežiške občine so se množično odzvali prijateljskemu vabilu občin Klanjec in Zaprešič

Ob 25. obletnici vstaje jugoslovanskih narodov so zveze združenj borcev NOV iz občin Zaprešič, Klanjec in Brežice priredile 3. julija osrednjo proslavo dneva borca v Dubravici. Poskrbele so za bogat program, v katerem so sodelovali pripadniki

Predsednik občinske skupščine Zaprešič Pero Skrlin pozdravlja zbrano množico na mitingu v Dubravici na Hrvaškem. Na tem srečanju so se predstavniki občin Zaprešič, Klanjec in Brežice dogovorili, da bo prihodnje leto skupna proslava dneva borca v Pišecah. (Foto: J. Teppey)

predvojaške vzgoje iz vseh treh občin, piloti in padalci Letalske zveze Hrvaške ter kulturne skupine s slovenske in hrvaške strani. Dubravica je pripravila gostom prijateljski sprejem. Ze v zgodnjih jutranjih urah se je zbralo na prostoru za miting več tisoč ljudi. Skoraj polovico obiskovalcev se je pripeljalo iz brežiške občine. Zastopani so bili vsi kraji ob desnem bregu Sotle od Bizeljskega do Dobove, pa tudi mesto Brežice z okolico.

Na mitingu je prvi obudil spomine na partizanske čase predsednik občinske skupščine Brežice Milan Sepetavc. Hrvaškemu ljudstvu onstran Sotle se je po 25 letih vstaje ponovno zahvalil za gostoljubje, ki so ga skromni zagorski domovi nudili slovenskim borcem.

Za njim je govoril tajnik izvršnega sveta SR Hrvaške Stjepan Iveković-Braco. Zgodovinski oris Zagorja pred vojno, med vojno in po njej je obkoncu dopolnil z razlago stališč, ki jih je sprejel IV. plenum CK ZKJ na Briornih. Zbrana množica je po-

zdravila te odločitve in enodušno potrdila pravilnost poti, po kateri nas že ves čas vodi tovariš Tito.

Proslava v Dubravici je minevala v vzdušju prijateljstva med Slovenci in Hrvati, skovanega v najtežjih zgodovinskih trenutkih.

Na Vinici so razvili prapor Zveze borcev

V nedeljo, 3. julija, so se popoldne borci in aktivisti viniškega konca zbrali na viniškem trgu, kjer je po krajšem govoru in kulturnem sporedu razvil prapor Zveze borcev podpolkovnik Matija Ivšič iz Ljubljane, sicer pa dobro znan vsem Vinčanom še iz za vojnih časov.

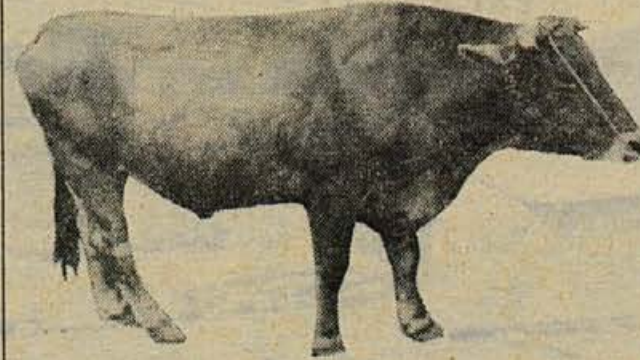
Pri lepi slovesnosti se je zbralo okoli 400 ljudi, zatem pa so se na veselici, prirejeni na vrtu viniške šole, prijetno zabavali ter obujali spomine. Borčevsko srečanje na Vinici je letoš uspelo tako kot že dolgo ne.

Slab promet na novomeškem sejmišču

Ker je bil prvi ponedeljek v mesecu praznik — dan borca je bil sejem za govejo živino in prašiče dan kasneje, vendar je bilo 277 prašičkov in 77 glav goved, od tega pa so prodali 239 pujskov in 27 goved. Ker je bilo zlasti za prašičke precej zanimanja, so šle cene malce navzgor. Za prašičke so zahtevali 14.000 do 34.000 dinarjev, za vole 500 — 535 din za 1 kg, za krave 350 — 470 din in za mlado živino 520 do 580 din.

S sejma v Brežicah

2. julija je bilo na brežiškem sejmu naprodaj 420 pujskov. Prodanih je bilo 310 manjših po 1.000 din kilogram, in 7 večjih po 600 din kilogram žive teže.

Na Sentjernejskem živinskem sejmu je bilo 15. junija veliko živine, zlasti juncev in telic. Prodanih je bilo vsega samo 44 glav. Najtežji vol na tem sejmu je bil last Franca Skofa iz Gor. Vrhpolja; tehtal je 964 kg, lastnik pa ga je cenil na pol milijona. Najboljši kupec je ponujal 480.000 S-din, do kupčije pa ni prišlo. Na sliki: najtežji vol, last Franca Skofa. (Foto: P. Miklič)

Javorovica slavi

Krajevni odbor Zveze borcev Sentjernejske bo v nedeljo, 10. julija, odkril ob 10. uri na Javorovici spomenik padlemu IV. bataljonu Cankarjeve brigade. Ta bataljon je v borbi proti Nemcem in belogardistom padel 16. marca 1944. Sentjernejska organizacija Zveze borcev je že 1946 postavila skromen spomenik na grobišču, vendar je spomenik v dvajsetih letih dotrajal. V letu 1950 so bili vsi padli borci tega bataljona prepeljani k Urhu pri Ljubljani. Zato bo novi spomenik le nekako obeležje bojev, ki so bili na Javorovici in sosednih vaseh.

Pri komemorativnem delu bo na Javorovici sodeloval domači oktet, šolska mladina, novomeška godba in vojska, sodelovala pa bo tudi počitniška kolonija »Sutjeska«, ki tabori zdaj v Smihelu.

Na Javorovico pelje tudi nova cesta, ki so jo gradili vaščani s prostovoljnim delom borcev in mladine iz Sentjernejske.

Na Javorovico in v Smarje bosta izpred hotela Metropol v Novem mestu peljala dva avtobusa ob 8. uri za polovično ceno. Odhod iz Smarja v Novo mesto bo ob 19. uri.

Slavje na Travnici

4. julija je bila na Travnici osrednja proslava dneva borca v ribniški občini. Pred planinskim domom je komandir I. ribniške čete Filip Tekavec sprejel raport komandirjev enot, ki so sodelovali v improviziranem napadu. Tov. Gašper je nato spregovoril zbrani množici o pomenu boja, ki so ga v letu 1941 začeli prvi partizanski borci, in je posebej poudaril veliko vrednost bratstva in enotnosti, ki sta plod skupnega boja jugoslovanskih narodov. Po govoru je bil kulturni program. Zbralo se je več kot 1000 ljudi, vreme je bilo lepo.

NE DOMA!

Lahko vam ga zgrizejo miši, uniči ogenj ali voda, ukrade tat — ali pa ga morda celo strga vaš nadebudni sinko! DENAR nalagajte v hranilno knjižico

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE NOVO MESTO, ki ima podružnico v KRŠKEM in ekspoziuri v TREBNJEM ter v METLIKI

Ugodne obresti — posebno namenisko varčevanje za nakup, graditev in obnovo stanovanj!

TUDI SPODNJE POSAVJE JE DOČAKALO

medkrajevno avtomatsko telefonsko zvezo

5. julija so se vključile v medkrajevno avtomatsko telefonsko omrežje tudi spodnjeposavske pošte — Prvi del avtomatizacije telefonije na Dolenjskem, v Beli krajini in Spodnjem Posavju je uspešno opravljen

Sodobni avtomatski telefonski promet postaja iz dneva v dan pomembnejši pogoj za uspešnejši gospodarski razvoj posameznih področij. V zadnjih letih je bil dosežen prav na področju PTT podjetja Novo mesto velik napredek pri izgradnji telefonskih naprav in zvez. V kratkem obdobju 5 let je bilo izročenih namenu 13 avtomatskih telefonskih central s skupno 2100 priključki. Vse te telefonske centrale do sedaj še niso bile med seboj povezane, saj celotno Spodnje Posavje še ni bilo vključeno v avtomatsko medkrajevno telefonsko mrežo. Sedaj pa se bli-

zajo tudi ta dela koncu.

5. julija so lahko vsi telefonski naročniki Krškega, Brežic, Brestanice in Senovega že klicali sami brez posredovanja vse telefonske naročnike v Jugoslaviji, ki so vključeni v avtomatsko telefonijo.

Telefonski naročniki v Sevnici pa bodo v avtomatsko medkrajevno omrežje vključeni nekako 14 dni pozneje. Druge pošte v Zasavju, ki imajo še ročne telefonske centrale, bodo dobile avtomatske telefonske priključke. S tem bo opravljeno prvo obdobje telefonske avtomatizacije Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Zasavja, saj bo 85 odst. vseh telefonskih naročnikov v avtomatskem telefonskem prometu. Lahko rečemo, da je s tem dosežen velik uspeh, saj bodo vsa občinska središča na področju PTT podjetja Novo mesto telefonsko avtomatizirana. Poudariti velja velike zasluge občinskih skupščin, ki so v teh letih večkrat z razumevanjem razpravljale o problemih in programih razvoja PTT zvez in ga tudi sofinancirale.

Vse Spodnje Zasavje bo preko vozne avtomatske centrale Krško povezano z ATC Novo mesto z 12 telefonskimi zvezami. 12 kanalno visokofrekvenčno napravo je dobavilo podjetje RR Niš s skoro 2-letno zamudo. Toda prišla je,

in sedaj se je telefonskim naročnikom v Spodnjem Zasavju izpolnila davna želja.

Nabavo 12-kanalne visokofrekvenčne naprave, ki je stala brez montaže 41 milijonov S din, sta omogočila Dolenjska banka in hranilnica Novo mesto ter Kreditna banka Celje s krediti PTT podjetju Novo mesto.

Telefonske naročnike v Zasavju opozarjamo, da bo v Krškem montirana še ročna medkrajevna centrala, ki bo posredovala vse telefonske zveze proti Stajerski in Prekmurju. Prijava telefonskih pogovorov bo ob delavnikih od 06.30 do 14.00 ure na telefonsko številko 71-900, izven tega časa pa na številko 900 v Novem mestu.

LEON SKRABL

SPLOŠNO LIVARSTVO DOBOVA
razglašča
prosto delovno mesto
polkvalificiranega delavca
za topljenje kovine

POGOJI:
10—15-letna praksa pri metalni peči.
Plača po tarifnem pravilniku.
Razglas velja do zasedbe delovnega mesta.

Kmetijski nasveti

ZOPET: LINDAN ne učinkuje

Franc Jug iz Kladjja pri Blanci nam opisuje svoje razočaranje pri uporabi lindana za uničevanje koloradskega hrošča. Kljub temu, da je podvojil koncentracijo škropiva, se zanj koloradar sploh ni zmenil. Podobno nam je tožil kmet Bon in njegovi sosede v Zabrdju pri Mirni.

Obema je treba odgovoriti, da kmetijska služba dobro ve za te primere, ki so se pojavili že v lanskem letu. Polslanci so celo v republiški skupščini zahtevali pojasnilo in zagotovilo proizvajalcev teh sredstev, da kmetje v bodoče ne bodo več kupovali »mačka v žakljah«. Občinske kmetijske inšpekcije so poslale vzorce škropiva v Kmetijski inštitut v Ljubljano in v Zagreb, kjer pa so ugotovili, da vsebuje sredstvo predpisano količino učinkovite snovi.

Pojavilo se je vprašanje, kako to, da ista sredstva nekod učinkujejo, drugod pa ne, čeprav so bila porabljena v istih okoliščinah in količinah. Nastal je sum, da se je začel škodljivci zaradi tega, ker lindan že leta in leta stalno uporabljamo, nanj privajati in da je vse bolj odporen. Podobno, toda strokovno dokazan, je bil pred leti primer s sredstvi na osnovi DDT praška. Kaže, da škodljivci že postajajo odporni tudi proti lindanu. Na pristojnih institutih stvari še proučujejo, ker še niso strokovno docela dokazane.

Da bi se izognili neljubim presenečenjem pri zatiranju škodljivca, priporočajo strokovne službe uporabo dieidrina, pantakana in novejšega sevina. Priporočajo tudi uporabo kombiniranih pripravkov na osnovi DDT in lindana v času, ko ni hude vročine, ker leta zmanjša učinek lindana. Zelo učinkovit je tudi svinčev arzenat, s katerim pa je treba previdno ravnati, ker je hudo strupen.

Ne morem pa odgovoriti na vprašanje, kdo naj kmetu povrne škodo, ki jo je utrpel zaradi tega, ker ni dobil za denar tisto, kar je plačal.

MARJAN LEGAN, inž. agr.

Njuno veličanstvo riba in pokojni rak

■ Kdorkoli je govoril ali pisal o Krki, jo je imenoval mirna kraška reka.

■ Geologi so dokazali, da teče Krka po tektonski prelomnici.

■ Zemljepisne knjige, leksikoni in priročniki trdijo, da so kraške vode idealno domovanje za ribe in druge sladkovodne živali.

»Reka, ki žene mline in žage, daje postrvi od dveh do pet in šest funtov. Velike postrvi imajo med Marijinim vnebovzetjem in Marijinim rojstvom v tej reki (Krki) čisto rdeče meso kakor glavatice, sicer pa niso rdeče,« je pred skoraj 280 leti zapisal

Zatecimo se k statistiki (čeprav tudi ta večkrat vse preveč hvall):

● pred štirimi leti je prišlo na prebivalca novomeškega okraja komaj 10 dkg rib!

● Do danes ni podatkov, da bi se kot ribojedci popravili.

ke velikosti. Če bi bile vse skupaj, bi manjše ribe kmalu izginile, ker je postrvi roparica. Šarenke hranijo toliko časa, da so dovolj velike in težke, nato jih polove in prodajo kupcem. Do primerne velikosti zrastejo v 14 do 20 mesecih.

IZ RIBOGOJNICE V KRKO

Ribogojnica ni dograjena. V dveh ali treh letih bo dobila še pet bazenov. Zajetja ne bo treba povečevati, ker gre zdaj skozenj dovolj vode. Do letošnjega polletja bodo

35 kg rib na hektar vodne površine) premajhen. Ribogojnica bi naj med drugim skrbelo tudi za to, da se število lovnih rib ne bi zmanjšalo.

RAKI IN RAČJA KUGA

Krka, zlasti v okolici Kostanjevice, je nekdanje slovela po raki. Valvasor trdi, da so najboljši raki Kranjske dežele ljubili samo Krko in Kolpo.

Na straneh svoje »Slave« Valvasor piše:

»Med luskinasto vojsko (v Krki) so poleg drugih slastnih in žlahtnih rib tudi najplemenitejši raki, ki so tako čudovito veliki, da meri pet takih rakov več kakor najdaljši človek.«

Ta dolžina, je zatrjeval Valvasor, ni izmišljena. Za dokaz je popisal naslednji dogodek:

Neki odlični osebi visokega stanu na dunajskem cesarskem dvoru je prišlo na misel, da bi na glavo postavila vse trditve o velikosti rakov. Ukazano je bilo, naj pred zbrano družbo prinesejo pet največjih kuhanih rakov iz Krke. Ko se je ukaz izpolnil, so se navzočji strašansko čudili, saj so na svoje oči videli, da dá pet velikih rakov dolžino moža. Kaj je napravila odlična oseba, Valvasor ne poroča.

● Leto 1882 se šteje kot zadnje leto rakov v Krki. Za segla jih je višja sila — račja kuga. Ugonobila je vse kleščarje, saj jih od tedaj niso več videli na rečnem dnu.

POL MILIJONA ZA IZVOZ KLEŠČARJEV

Krški raki kot slaščica so šli do današnjih dni v pozabo. Ohranili so se le v kronikah. Ko prebiramo te zapise, se nam kar poredijo slane škoda, da ni več rakov.

Ko je šarenka dovolj težka in velika, jo delavec ulovi in živo proda kupcu. Take ribe lovi v štirindvajsetem bazenu. Prebivalstvo Dvora in okolice se je že navadilo jesti ribe. Stalni kupci so gostilničarji, da imajo ribe vedno na jedilniku.

Takole se vrste stopničasti bazeni ribogojnice na Dvoru. Naravni padec vode skrbi, da so bazeni vedno dovolj polni sveže vode.

baron Valvasor v svoji »Slavi vojvodine kranjske«. Veliki prednavec ni pozabil omeniti, da so ribe, zlasti med Sotesko in Zužemberkom, okusne in čvrste kot v nobeni drugi vodi.

■ Slava ribjega bogastva v Krki do danes ni zbledela, le da je dandanes v tej reki verjetno manj plavutaste vojske kot v Valvasorjevih časih. Morda zavoljo tega, ker se je ribolov v zadnjih desetletjih silno razbohotil...

Vendar bi morala riba večkrat na krožnik.

»Do mači vedež« priporoča, naj bi ribje meso jedli zlasti tisti, ki »trpijo na navalu krvi, protinu, ali so nagnjeni k mrtvoudu«, kakor tudi vsi, ki so prestali vročično bolezen ali tako bolezen še preostajajo.

Mnogi trdijo, da je riba nepogrešljiv prigrizek k cvičku!

ŠARENKE V BAZENU

V krogih gospodarstvenikov je dolgo zorela ideja, da bi ob Krki zgradili ribogojnico. Tako bi gojili zarod za v Krko in potoke in večje ribe za v ponev.

● Idejo so lahko uresničili šele po več letih in leta 1964 zgradili ribogojnico s štirindvajsetimi bazeni na Dvoru. Naravni padec vode ob slapovih Krke, nedaleč od razpadajočih ostankov turških fužin, skrbi, da je v bazenih vedno dovolj čiste vode. Voda pride v bazene skoznj glavno zapornico, nato pa se po kanalu, ki je bil včasih speljan do fužin, požene s količino 2.574 litrov v sekundi (čeprav bi bilo za sedanji obseg potrebnih le 918 litrov).

● Bazeni so polni rib. Šarenke ali kalifornijske postrvi jim pravijo. K nam so jih ob koncu prejšnjega stoletja prinesli čez veliko lužo, iz Amerike. V zgornjih, manjših bazenih so manjše ribe (zarod), v spodnjih, ki so precej večji, pa večje ribe. V enem bazenu so samo ribe iste starosti in praviloma ena-

uredili zmrzovalnico za 10 ton sveže ribje hrane.

Hkrati z izgradnjo se ureničujejo tudi drugi načrti.

Na Dvoru nameravajo kmalu preizkusiti, kako se bo obnesel zarod salmonidnih rib (sulcev, potočnih postrvi in drugih). Te nameravajo kasneje spustiti v Krko in nekatere potoke, kjer je sedanji letni prirastek (30 do

RIBA PRI CVIČKU

Dolenjci imamo radi tistega iz Gadove peči. Cvička se ne branimo. Kapljico imamo zmerom radi. V vsaki hiši jo imamo.

Ribe imamo v Krki, tako rekoč na krožniku. Pa jih jemo? Redka je družina, ki ima vsaj vsak drugi dan v tednu ribe za obed. Pa kljub temu radi trdimo, kako smo dobri ribojedci.

Valilnica v Naklem pri Kranju

prodaja poleg ostalih enodnevnih piščancev vsako sredo tudi same petelinčke, stare en dan do pet tednov, po ceni od 0,60 do 2 N-din.

Piščance pošljamo tudi po železnici.

VALILNICA NAKLO

ZA KRAJEVNI PRAZNIK 13. JULIJ ČESTITA VSEM PREBIVALCEM SUHE KRAJINE

Kmetijska zadruga ŽUŽEMBERK

s trgovinami DVOR, HINJE, ŽVIRCE, ŽUŽEMBERK, gostilnoma ŽUŽEMBERK in DVOR, mesarijo in vinotočem.

OBISK PRI KOČEVSKIH RUDARJIH

Nove tarife JŽ močno prizadele rudnik

Nove železniške tarife že zdaj požro 30 milijonov starih dinarjev skladov. Bi nov odkopni stroj rešil rudnik težav:

Rudnik rjavega premoga Kočevje obstoja nekako od leta 1851, ko so kopalni tu premog v glavnem za potrebe privatne steklarne. Takrat so ga nakopali v vsem letu le 2408 ton. Proizvodnja je občutno porasla leta 1895, ko so ga vse do začetka prve svetovne vojne nakopali letno po približno 100.000 ton. Vojne in gospodarske krize so do osvoboditve najboljše vplivale na proizvodnjo Rudnika, ki je bil decembra leta 1943 tudi onеспособljen za pridobivanje premoga.

Leta 1946 so nakopali spet 58.000 ton premoga, naslednje leto skoro 98.000 ton, leta 1961 že 168.700 ton in lani 190.600 ton. Tudi proizvodnja merjena v ton/šihitih je v povojnem obdobju stalno naraščala. Leta 1946 je znašala 0,84, naslednje leto 1,11, leta 1961 1,264, lani pa 2,255. S tako storitvijo so nekje pri vrhu jugoslovanskih rudnikov rjavega premoga, vendar še znatno zaostajajo za storitvami v rudnikih bolj razvitih držav.

Zaradi primerne storilnosti

je Rudniku uspelo v preteklih letih nameniti znatna sredstva tudi za standard članov kolektiva. Tako so v letu 1959 dogradili 47 stanovanj, v zadnjih dveh, treh letih pa še približno enkrat toliko. Tako jim je uspelo podreti prve popolnoma dotrajane stanovanjske barake. Stanovanjski problem pa jim še ni uspelo rešiti, saj potrebujejo nujno še okoli 40 stanovanj. Izgledi so, da bi podjetje v bližnji prihodnosti adaptiralo staro rudniško ambulanto in tako pridobilo še 21 stanovanj. La-

ni so kupili tudi počitniški dom v Crikvenici.

Kočevski rudnik se je pogosto boril z različnimi težavami, najbolj pa ga je prizadela prav letošnja uvedba novih železniških tarif. Prevoz premoga se je namreč prav na kočevski železniški progji močno podražil, medtem ko se je hkrati na glavnih progah (na primer zasavski) pocalnil. Na kočevski progji je namreč majhen promet, zato so nove prevozne tarife zelo visoke. Zaradi visokih železniških tarif se je kočevski premog tako podražil, da je interes zanj silno upadel. Rudnik je na račun svojih skladov že znižal ceno premoga za zagrebško območje za 900 din pri toni, kar je premalo, da bi kupce pridobilo. To znižanje že predstavlja 30 milijonov starih din manj skladov na leto, vendar bi morali cene premoga znižati kar za 2000 starih din pri toni, če bi hoteli ostati konkurenčni. Tako znižanje pa ni mogoče, ker potem rudnik ne bi bil več rentabilen.

Vendar se rudarji ne podajo. Z reorganizacijo vseh služb in obratov nameravajo zvišati stabilnost. Tudi nagrajevanje bodo uredili tako, da bo vsak posameznik zainteresiran, da bo čimveč napravil s čimmanjšimi stroški.

Pred kratkim so tudi organi samoupravljanja sklenili, da je potrebno rudnik še bolj mehanizirati in tako povečati storilnost. Prav zdaj proučujejo možnost, da bi kupili odkopni stroj, ki bi ga uporabljali na zanj najbolj primernih odkopnih mestih.

Rudniška separacija v Kočevju (Foto: J. Prime)

Med 11 odlikovanci, ki so za požrtvovalnost v prostovoljnem krvodajalstvu prejeli zlate značke, je tudi 6 tovarišev iz Krškega, ki jih vidite na sliki. Od leve proti desni stojijo: Ivan Fekonja, Miha Molan, Dane Založnik, Lado Hartman, Jože Slivšek in Marko Javornik. Vsem odlikovancem iskreno čestitamo za željo, da bi njihovu spodbudnemu in človekoljubnemu zgledu sledilo vedno več ljudi!
(Foto: Kristijan Pavliha)

KRŠKO PO LETOSNJEM 4. JULIJU

Spomini revolucionarjev in izseljencev

V okviru prireditev ob 25-letnici vstaje je v Krškem narodni heroj Jože Borštnar odkril spominsko ploščo revolucionarju Maksu Stermeckemu, v Kostanjevici pa so v obnovljenem Lamutovem razstavišču odprli razstavo bratov Šubičev — Srečanje nekdanjih izseljencev na rajhenburškem gradu

Prireditve v počastitev 25. obletnice naše revolucije in letošnjega dneva borca so se v krški občini nadaljevale tudi v zadnjem tednu. Tako so se Krščani zbrali v petek, 1. julija, zvečer pred Počivalškovo hišo, v kateri je na novo urejena odlična trgovina ZELEZNINA. Godba na pihala iz tovarne celuloze je igrala, ko so se domačini in gostje zbrali pred odrom, s katerega je zbrane pozdravil v imenu krajevnih organizacij Zveze borcev Joško Vodopivec, za njim pa je o življenju in delu revolucionarja ter partizana Maksa Stermeckega govoril narodni heroj Jože Borštnar, sodnik ustavnega sodišča SRS.

Maks Stermecki, ki je prišel leta 1939 kot stažist v krško bolnišnico, je bil ilegalni partijski delavec in organizator KPS za Spodnje Posavje, bil pa je tudi prvi sekretar okrožnega komiteja KPS za Posavje. 26. februarja 1943 je skupaj z nekaterimi drugimi dolenski aktivisti padel v zasedo italijanskih vojakov pri Straži; težko ranjenega so okupatorji v besu ustrelili, ker jim ni povedal o sebi nič drugega kot to, da je komunist in partizan (govor tov. Borštnarja o junaku Maksu Stermeckem bomo objavili v eni prihodnjih števil Dolenjskega lista). Na hiši, v kateri je Maks Stermecki v Krškem živel, je Jože Borštnar po govoru odkril spominsko ploščo.

1. julija zvečer je bilo v okviru prireditev za letošnji občinski praznik krške občine slavje tudi v obnovljenem Lamutovem razstavišču v Kostanjevici. Prireditve so se med drugimi udeležili Marija Lamut, pokojnikova vdova, z otrokoma, predstavnik OHS in OBo SZDL Krško, prior kartuzije Pleterje dr. Leopold Edgar in

prokurator kartuzije p. Janez Drolc, umetn. zgodovinar dr. Emilijan Cevc, skladatelj Alojz Srebotnjak in predstavniki kulturnih ustanov iz Brežic, Novega mesta in Krškega. Goste in domačine je pozdravil ravnatelj osnovne šole Lado Smrekar, ki je obudil spomin na pokojnega akademskega slikarja Vlada Lamuta, po katerem nosi zares okusno obnovljeno razstavišče ime.

O razstavi bratov Šubičev je nato govorila Anica Cevc, ravnateljica Narodne galerije iz Ljubljane, iz katere so tokrat sponoženi dragoceni zakladi naših mojstrov. Za njo je nastopila z deli Bacha, Scarlatti, Beethovna, Chopina in Liszta slavna pianistka Dubravka Tomšič-Srebotnjakova. Za recital je požela ponovne prisrčne aplavze navdušenih in hvaležnih poslušalcev, ki so ta večer obiskali uvodno prireditve desetega dolenskega kulturnega festivala.

V nedeljo, 3. julija, pa so se v Brestanici spomnili 25. obletnice izseljenstva. Najprej so po krajšem nagovoru predsednika občinske skupščine Toneta Javoriča pred spomenikom 65.000 pregnancem, internirancem in konfinirancem iz Spod. Posavja in Stajerske predstavniki družbenih organizacij položili vence, nakar se je množica napotila v grad nad Savo. Tu je predsednik Zdrženja zveze borcev krške občine Karel Šterban odprl muzej izseljenstva, hkrati pa so odprli tudi filatelistično razstavo. Ljudje so si z zanimanjem ogledovali bivše taborišče na brestaniškem (rajhenburškem) gradu, proti poldnevju pa se je množica zbrala pred nekdanjimi grajskimi hlevi, kjer je bilo med vojno največje izseljensko taborišče v Sloveniji.

Spominsko slavje je za-

čel Peter Markovič v imenu družbeno-političnih organizacij krške občine, o izseljenstvu in zločinah nacistov pa je za njim govoril v imenu Zdrženja zveze borcev NOV Slovenije inž. Pavle Zavcar, član CK ZKS. Obudil je spomine na prehojeno težko pot, na bratstvo rojakov v Srbiji in Hrvaškem, kjer so toplih rok sprejeli naše izseljence in na v bojih skovano enotnost jugoslovanskih narodov, ki slave dan borca po zadnjih dogodkih še čvrsteje strnjeni okoli tovariša Tita in naše slavne Partije. V spomin na letošnji dan borca je tov. Zavcar zatem odkril na zidu od vratih v nekdanje hleve spominsko ploščo z napisom:

»Tu je bilo taborišče, iz katerega je nemški okupator v letih 1941—1945 poslal v pregnanstvo in smrt 66.000 Slovencev.«

S kulturnim sporedom, ki so ga izvedli pevci brestaniške Svobode in domača mladina pa godba na pihala iz Kapel, ki je sodelovala v nedeljo ves dan na spominskem srečanju v Brestanici, se je začela vrsta ganljivih srečanj nekdanjih pregnancev, ki so se po 25 letih spet sešli na zgodovinsko pomembnem kraju.

Štirje pionirji v reprezentanci SRS

Plavalna zveza Slovenije je na osnovi letošnjih najboljših rezultatov določila v republiško pionirsko reprezentanco tudi 4 Celulozarjeve pionirje. Pionirska reprezentanca Slovenije se bo 8. julija pomerila v letoviškem mestecu Bad Gleichenbergu z ustrešno reprezentanco avstrijske Stajerske. v. n.

Tekmovanje v lahki atletiki

Prejšnji teden je bilo na stadionu na Senovem v okviru v. delavskih športnih iger občine Krško lahkoatletsko tekmovanje. Tekmovali so v naslednjih panogah: tek na 100 m, skok v daljino, skok v višino, met kroglice, met koplja, met diska in tek na 1500 m. Nastopilo je 6 ekip.

Končni vrstni red je naslednji: 1. Rudnik Senovo 6752 točk, 2. TSS Krško 5762 točk, 3. AGRO-KOMBINAT Krško 5665 točk itd. Na vrsti je še tekmovanje v plavanju, nato pa bo zaključna slovesnost in podelitev diplom ter priznanj najboljšim tekmovalcem. R. K.

Kegljači občine najboljši

Športne igre v krški občini gredo h kraju. Na sporedu je bila pretekla dni predzadnja disciplina: kegljanje na igrišču v Senni. Za najboljša mesta se je potegovalo 8 ekip. Končni vrstni red je naslednji: Občinska skupščina 207 podrtih kegljev, elektrarna Brestanica 177, Elektro Krško 162, Agrokombinat 161, Celuloza 152, TSS 131, Preskrba 127 in rudnik Senovo 124.

Preseneča zelo slaba uvrstitev igralcev Celuloze, ki so na dosedanjih tekmovanjih bili vedno prvi. PAVK

»V vas doživljaj mladost padlih sinov!«

je dejal na srečanju učencev in učiteljev desetih šol, ki nosijo ime bratov Ribarjev, doktor Ivan Ribar — Slovenijo so v Nikšiću dostojno predstavili Brežičani — Doživeli so edinstveno prijateljsko gostoljubje

Osnovna šola v Brežicah je ena izmed desetih šol v Jugoslaviji, ki nosi ime bratov Ribarjev. Skupnost teh šol ima osnovno nalogo z medsebojnim delom in povezovanjem učiteljev in učencev iz desetih krajev naše države gojiti bratstvo, enotnost, spoštovanje in ljubezen med našimi narodi; tiste vrednote, ki jim je svoje življenje posvetil dr. Ivan Ribar in sta zanje svoje življenje žrtvovala njegova sinova Ivo in Jurica. Veliki državnik in politik dr. Ivan Ribar je rekel mladim šolarjem: »Draga mladina, v vaši mladosti in v našem delu podoživljaj danes mladost in delo svojih navdse ljubljnih padlih sinov Iva in Jurice.«

Vsakoletno srečanje predstavnikov mladine in učiteljev vseh desetih šol — peto po številu — je bilo letos od 12. do 15. junija v Crni gori v Nikšiću. Tridnevno srečanje je bila prava revija dela, uspehov in nalog učiteljev in

učencev skupnosti šol bratov Ribarjev, hkrati pa manifestacija medsebojnega sodelovanja in zblíževanja. To slavje je s svojo navzočnostjo počastil tudi 86-letni dr. Ribar, ki je v pozdravnem govoru zbrani mladini naglasil, da je vedno zelo spoštoval črnogorski narod, njegovo 100-letno žilavo borbo za svobodo, življenjsko delo črnogorskega duhovnega velikana Petra Petrovića Njegoša. Povedal je svoji mladini, da je bilo v letih osvobodilne borbe boju za svobodo Črne gore posvečeno tudi delo njegovih sinov Iva in Jurice; slednji je padel ravno v Crni gori v V. ofenzivi pri obrambi Kolašina pred četniki.

Srečanje v Nikšiću je imelo po zaslugi gostitelja — domače osnovne šole bratov Ribarjev — izredno bogat in kvaliteten program. Ob petdesetletnici rojstva Iva-Lole Ribarja in petindvajsetletnici vstaje so pripravili razstavo njegovega življenja in de-

la z doslej še neznanimi eksponati, vseh deset šol je sodelovalo na razstavi likovnih izdelkov svojih učencev, v gledališču so učenci vseh šol za domačine dvakrat izvajali umetniški program, učenci iz posameznih šol so tekmovali v poznavanju življenja in dela bratov Ribarjev, aktivni učitelji iz posameznih šol je razpravljali na osnovi predloženih referatov o problemih pouka družbenih ved na jugoslovanskih osnovnih šolah, ravnatelji šol pa so načrtovali delo skupnosti šol v bodočih letih.

V celodnevni ekskurziji, ki jo je odlično pripravila domača šola — gostiteljica, pa smo predstavili učiteljskih zborov spoznalni črnogorsko zemljo in njene ljudi v preteklosti in sedanjosti. Videli smo temelje antične Diokleje, ozemlje srednjeveške Duklje, od koder je izšel Stevan Nemanja, Carev laz, nekdanje središče črnogorske države, z njegovimi bogatimi muzeji in galerijami, videli smo grobnico na vrhu Lovčena, kjer počiva duhovni velikan Črne gore Petar Petrović Njegoš, ki je s svojim genialnim življenjskim delom utemeljil slavo Črne gore po vsem svetu, spoznali smo Titograd, novo središče črnogorske republike.

Povsod so nam izkazovali prijateljsko gostoljubje, ki je nekaj edinstvenega; najbrž takšne gostoljubnosti danes ne bi našli več nikjer na svetu. Črnogorsko gostoljubje je resnično nekaj edinstvenega, je posebnost njihovega značaja, ki se je oblikoval v stoletnih bojih za življenjski obstoj s kamnitim črnogorskim krasom ter z vsemi sovražniki, ki so jih poskušali pokoriti in zasuljati. Ob srečanju s Črno goro smo spoznali njene ljudi, ki so se naučili ljubiti svobodo in ceniti prijateljstvo, vrednote, ki so osnova bratstva in enotnosti naših narodov.

Brežiška zadruga: 44 ur na teden

Kmetijska zadruga Brežice se je odločila za skrajšanje delovnega tedna. Od 1. julija dalje bodo delali delavci 44 ur tedensko. To bo trajalo leto dni, nakar bodo prešli na 42-urni delovni teden. Za nadaljnje skrajšanje se bodo odločili le tedaj, če bodo poslovni uspehi enako ugodni, kot jih beležijo sedaj.

Zadruga ima 19 delovnih enot. Leta 1963 jih je 11 doseglo ugoden finančni zaključek, ostale pa so končale leto z izgubo. Lani in predlan-

skim jih samo še 5 ni doseglo pozitivnih rezultatov. Strokovne službe bodo njihovo poslovanje analizirale in predvidele ukrepe za izboljšanje položaja v vseh enotah. Zadruga namerava v prihodnje bolj izkoristiti kmetijsko strojno opremo in vozila. Tudi strokovno zasedbo delovnih mest bodo izboljšali, vendar do sedaj še niso podrobneje proučili potreb po raznih strokovnjakih. Za izobraževanje bodo pripravili večleten načrt.

Zazidalni načrt za Grič

V hribu nad mostom čez Krko v Brežicah bo verjetno kmalu zrastle počitniško naselje. Vikend hišice bodo postavljali tam zasebniki. Lega je izredno lepa, zato je razumljivo, da je za gradnjo precej interesov. Občinska skupščina v Brežicah bo danes razpravljala o zazidalnem načrtu za 10 počitniških hišic. Strokovna komisija predlaga 6 lokacij na levi strani avtomobilske ceste in 4 lokacije na desni strani.

V neposredni bližini restavracije Na griču je prostor rezerviran za njeno širjenje. Potrebe po večjih gostinskih zmogljivostih so na motelu velike, saj je gostom veliko pretresno. To velja še posebej pozimi, ko strežejo samo pod streho. Poleti lahko zasedejo teraso, vendar je ta uporabna le ob lepem vremenu.

Počitniška soseska, ki bo zrastle v hribu nad mostom, bo vezana na gostišče ob Krki, kjer je tudi kopališče. Svet za urbanizem je predlog

odloka o gradnji vikendov na Catežu priporočil skupščini, upoštevaajoč pripombe, ki jih je dal republiški urbanistični inšpektorat.

NOVO V BREŽICAH

■ NOCOJ OBISCITE OPERNI VEČER V PROSVETNEM DOMU: Zavod za kulturo je spet povabil v Brežice znane pevce ljubljanske Opere. Pripravili bodo lep večer kot vsakokrat doslej. Ne zamudite tega kulturnega dogodka in prisluhnite melodijam iz opernega sveta!

■ JUTRI SE BODO SESTALI člani občinskega sindikalnega sveta. Potrdili bodo poročilo o delu v prvi polovici leta in določili naloge za drugo polletje. V avgustu bodo kritično obravnavali gospodarjenje v občini od januarja do julija letos, v septembru pa skupno s Socialistično zvezo in ZK razpravljali o srednjeročnem načrtu razvoja brežiške občine.

■ NA MESTNIH ULICAH v prazničnih dneh skoraj ni bilo prometa. Domačini so obiskovali proslavo dneva borca v Brestanici,

v Dubravici in drugod, tuji pa so zasedli vse bregove Krke in bazen v Cateških Toplicah. Mesto je bilo kakor izumrlo, gostišča onstran Save in Krke pa izredno dobro obiskana.

■ V SOBOTO, 2. JULIJA, SE JE V CATEŠKIH TOPLICAH ponovno ustavila gospa Bandaranaike s Ceylona. Privoščila si bo nekaj dni oddiha, potem pa se bo vrnila v domovino. Kopalnice ji izredno ugaja, zato si je zatekla prebiti v njem kratek odmor.

BREŽIŠKE VESTI

RAZPIS ŠTIPENDIJ

Na podlagi 4. točke Pravil o načinu in pogojih štipendiranja iz sklada za šolstvo občine Brežice razpisuje upravni odbor sklada naslednje

ŠTIPENDIJE ZA ŠTUDIJ NA PEDAGOŠKI AKADEMIJI:

- 1 štipendijo za predmetno skupino: likovna vzgoja — slovenski jezik;
- 1 štipendijo za predmetno skupino: glasbena vzgoja — angleški jezik;
- 1 štipendijo za predmetno skupino: tehnična vzgoja — fizika.

Kandidati morajo imeti dokončano srednjo šolo. Prošnji je treba priložiti: potrdilo o vpisu na PA, overjen prepis zadnjega šolskega spričevala, potrdilo o premoženjskem stanju, potrdilo delodajalca, kjer so zaposleni starši prosilca, o višini njihovih osebnih dohodkov, taksa za 2,50 Ndin.

Rok za vlaganje prošenj je 15 dni od dneva objave razpisa pri občinski skupščini Brežice.

Upravni odbor

DROBNE S SENOVEGA

■ DELAVSKI SVET rudnika Senovo je sprejel sklep, da bodo višje gradbene stroške za gradnjo stolpiča na Senovem, ki so nastali po reformi, krili iz sredstev sklada skupne porabe.

■ NEKAJ DENARJA je delavski svet rudnika določil za gradnjo štirih stanovanj v 6-stanovanjski hiši na Senovem.

■ MESNICO II NA SENOVEM so pred nedavnim preuredili in modernizirali. Z namestitvijo ventilatorja pa so poskrbeli, da v mesnici ne bo več zatohlega zraka kot doslej.

■ ZAKLJUČNA SLOVESNOST letošnjih delavskih športnih iger občine Krško bo na Senovem. Tedaj bodo najboljšim tekmovalcem razdelili diplome, priznanja in pokale.

■ PIONIRJI ODREDA »CRNIH RUDARJEV« so v šoli na Senovem priredili razstavo likovne umetnosti ter športne in kulturne dejavnosti, prikazane v slikah. Razstava je bila odprta od 25. do 27. junija.

■ LIKOVNO RAZSTAVO je imela hkrati s pionirji tudi Rafaela Potokarjeva, učiteljica iz Ljubljane. S svojim delom je obiskovalce prijetno presenetila.

VESTI
IZ KRŠKE
OBČINE

Srebrni jubilej „Miklove Zale“

Igralci PD »Lojze Košak« so 25. predstavo MIKLOVE ZALE podarili svojim najvestejšim gledalcem: prebivalcem Kostanjevice na Krki — Režiser Lado Smrekar odlikovan z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo

Vec kot 20.000 ljudi si je doslej na 25 predstavah doma in v tujini — na Koroskem ter v Trstu — ogledalo MIKLOVO ZALO, priljubljeno ljudsko igrano, s katero so kostanjevski amaterji, člani PD »Lojze Košak«, dosegli vrh svojega dolgoletnega poštvalnega ustvarjanja. Tako je v soboto zvečer med drugim dejal Stane Arnscek, ki je pred polno dvorano hvalečnih gledalcev v Kostanjevici začel jubilejno 25. predstavo te zlatne ljudske igre, ki so jo člani domačega prosvetnega društva namenili svoji zvesti publikii.

Spomin iz Svatih: generalni konzul Franc Pirkovič, Prešernova nagajenka Stefa Dročeva, Marija Sketa, Almirna in Miha Baloh, ki je igral hipaca Davorina. (Foto: T. Gosnik)

Jega kraja ter vse domovine na domače in celo tuje odre ter povsod poželi zaslužno pohvalo in priznanje.

Dolžnost vseh činitelev je, da tako prizadnemu kolektivu se naprej vsi pomagamo, je med drugim poudaril inž. Dragan, ki se je nato obrnil k režiserju Smrekarju ter mu izrek priznanje za trud in dolgoletno delo, katerega uspehe vidimo v razgibanem kulturnem življenju Kostanjevice. Omenil je za sluge Lada Smrekarja za nastanek in razvoj Gorjupove galerije, Forme vive, dolenskega kulturnega festivala ter obnovljenega Lamutovega razstavišča; v vse te oblike prosvetnega dela je Lado Smrekar vlagal svojo požrtvovalnost, ljubezen in veselje in ga delil med sodelavce. Za vse to ga je predsednik republike Josip Broz Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Odlikovanje je inž. Dragan izročil zaslužnemu solniku in kulturnemu delavcu ob navdušenem aplavzu polne dvorane in skoraj vseh članov društva. Prisrčnim čestitkam odlikovanca se je na odru pridružil tudi akademik, kitar Vlado Štovičnik in mu poleg drugih izročil soplek namigljiv. Z željo, da bi člani društva in Kostanjevci tako plodno sodelovali tudi vnaprej, se je Lado Smrekar zahvalil za odlikovanje ter priznanja domače občine.

PRIHODNIJ TEDEN

berite v Dolenskem med drugim:

- MIKLOVA ZALA v Trstu
- Trojčke ni treba pončke in tuncj
- Mar je treba po pravico res v Beograd?
- Kako se je kočevska gimnazija ponasila
- Slabe izkušnje z združevanju

cem. Na odprti sceni se je eden izmed nastopajočih v imenu vseh članov društva toplo zahvalil režiserju Ladu Smrekarju za uspešno 15-letno udejstvovanje v društvu. V teh letih je Lado Smrekar režiral s kostanjevskimi igralci 25 dram, veseliger in ljudskih iger ter s svojim stalnim prizadevanjem vzgojil vrsto sposobnih igralcev. »Kultura, Kostanjevica in Smrekar so postali neodločljivi pojmi«, je dejal govornik, mladina pa je glavnim igralcem in svojnemu režiserju podarila cvetje, sliedjemu tudi skromno darilo.

V imenu Obš Krško in družbeno političnih organizacij v občini je nato na odru toplo pozdravil igralce ob 25. jubilejni predstavi MIKLOVE ZALE se inž. France Dragan. Čestitki jim je za dosedanje velike uspehe, s katerimi so ponesli ugled in ponos svo-

je pred polno dvorano hvalečnih gledalcev v Kostanjevici začel jubilejno 25. predstavo te zlatne ljudske igre, ki so jo člani domačega prosvetnega društva namenili svoji zvesti publikii.

Igra je bila tokrat se posebno doživeto podana, kakor da bi se igralci hoteli tudi na ta način oddolžiti svojim najvestejšim stalnim obiskoval-

Trojčki so dobili sestrico

40-letno Jožefo Korene iz Segonj 5 naših bralci že poznajo, ker je julija pred dvema letoma v novo-omeški porodnišnici rodila tri zdrave otroke: Petra, Pavla in Anico. Pred nedavnim, 3. junija letos, pa se je Korenetova družina povečala za enega člana. Trojčki so dobili sestrico Angelo. Porod je bil precej težak. Deklica je tehtala 4.105 kilogramov, dolga je bila 53 centimetrov. Mati in dojenček se dobro počutita.

Z domačih vrtov

Medved in lisica - sanitarna tehnika

Divjad dela na območju občine Kočevje občutno škodo. O tem je že večkrat razpravljala občinska skupščina. Tudi na zadnji seji je bilo predlagano, naj občinska skupščina predlaga pristojnim republiškim organom, da medvedu ne bi bili več zaščiteni. Potem pa je neki odbornik — lovec pojasnil:

— Lahko pobijemo vse medvede, vendar bo potem Kočevska eno samo mrhovino in bo posvoda smrđelo, saj sta medved in lisica edina, ki jeta mrhovino ter sta torej nekakšna gozdna sanitarna organa.

Odrasli na otroških igralih

Brežiška mestna organizacija DPM za vsako leto do 200.000 S din za popravila otroških igral v novem naselju. To ni nič čudnega, saj se zvečer na otroških igriščih sigrasjo tudi odrasli. Te svetle otroke bi morali opozoriti, naj si za sigranje izberejo primernejši prostor; če to ne bi zaleglo, naj bi jih kaznovali.

Gornik (Kočevje) v zgornjem delu tabele

Na 18. mladinskem sahovskem prvenstvu Slovenije, na katerem sodeluje še dan v Kočevju 20 udeležencev, so do torika odigrali 6 kol. Stanje na tabeli po 6. kolu:

1. Kržišnik (Lj) 6 točk
- 2.-4. Gornik (Kočevje), Murvovci in Jeromej po 4 točke
- 5.-7. Mauhler, Pruznik in Puhlin po 3,5 točke
- 8.-13. Čuha, Vizovisek, Lenart, Setinec, Sporar (N.m.) po 2,5 točke
- 14.-19. Marjan, Setinec, Medvedšek, Vovk in Jus po 2 točki
20. Drotentnik — pol točke

Organizacija turnirja, ki ga te dni nadaljujejo, je odlična. Turnir bo zaključen 10. julija, več pa bomo o njem poročali prihodnji teden.

IVE STANIČ

OB 80-LETNICI DIRKALNEGA DRUŠTVA

Šentjernejske dirke nekdanj in danes

Kot smo kratko že objavili, so bile v nedeljo, 3. julija, tradicionalne konjske dirke v Šentjerneju. Dirke so označile tudi 80-letnico obstoja organizacije, ki je bila ves čas nosilec vsakoletne pridelitve, hkrati pa tudi važen dejavnik v usmerjanju konjereje na Krškem polju nasploh.

Konjske dirke so poznali v Šentjerneju že od davnine, prav zagotovo pa vemo zanje že dobrih 100 let. Ker takrat ni bilo dirkališč, so se konjereji dirkači kosali kar na ravni veliki cesti proti Kostanjevici — od šentjerneja do groejiškega kamna in nazaj. Znano je, da se je z drugimi kaj rad pomeril na konju tudi Jožef Resel, znani izumitelj ladjiskega vlakla, ki je bil takrat kot gozdar v službi v Pleterjah. Sele mnogo pozneje, ko sta konjereja in dirkališča spora, dobila pod vplivom vojske roke bolj organizirano obliko, so se dirke umaknile s ceste na velik travnik ob cesti, na zemljišče, kjer stoji nova šola in kjer bo novi zdravstveni dom. V ta leta pada tudi ustanovitev

»Jahalnega in dirkalnega društva v Šentjerneju«, ki je pritegnilo med svoje člane poleg zainteresiranih nekmetovalcev večno najboljših konjerejev tega okolisa. Vpliv tega društva na oblikovanje konjereje na šentjernejskem polju je bil močan in pozitiven. V času, ko je bila armada še močno zainteresirana za dobre toplotkrne konje za remontiranje konjeniških enot, je kapadja tudi vojaštvo igralo važno vlogo pri določanju rejske smeri; zato je bila tudi vsa plemenilska služba v vojaških rokah. Šentjernejski konj je bil v tipu lažjega, plemenitejšega toplotkrnjaka. Ves ta čas — šrebarne so kot vojaške ustanove prenehale obstajati šele po prvi svetovni vojni — je dirkalno društvo v Šentjerneju uživalo podporo erarja, imele pa je tudi znaten vpliv na odobro plemenjakov za ta okolis.

Va vpliv in tudi tesna povezava s konjerejsko upravo sta obstajala še do pred nekaj leti, ko je bila uničena šrebarna v Pragerskem, kar je zadalja uničujoči vpliv na se s svojimi spremembami v kmetski konjereji. Čeprav je delovna žival v kmetskem mnogo večji meri obdelovalno, delimo, predmeti konjereje so bili vedno in upoštevani samo plemenite toplotkrne konje, uporabne tako pri poljski dela kot za šport, tam so ob jaslinih večji del v sosednji hlevnici. Tukajšnji konjereji se pod vplivom ne-

je bila iz Sela pri Ljubljani preko Ponovi pri Litiji v svoja preselila. Vse leto »Dirkalno društvo« je bilo na dan 29. junija z razstavo konj, ki so se postavile prav kmetski. Ta dan so se od daleč abrali gledalci, ki so prišli do lepšega športnega dneva in razvedrila. Pred leti pa se danes priča o uspehu in dedov, ki so živeli, s ponosom pripadajo o svojih takratnih. Le nekaj je z uvedbo plemenilske službe v Šentjerneju ostalo na krškem polju tudi danes. Ta zvrst športnikov je v kvaliteti že dosti nižja od klasično ljutomerske, ki jo je vojna viharila narodnoosvobodilni vojni čas je s svojimi spremembami v kmetskem konjereji. Čeprav je delovna žival v kmetskem mnogo večji meri obdelovalno, delimo, predmeti konjereje so bili vedno in upoštevani samo plemenite toplotkrne konje, uporabne tako pri poljski dela kot za šport, tam so ob jaslinih večji del v sosednji hlevnici. Tukajšnji konjereji se pod vplivom ne-

izprosne ekonomike, dostiokrat težkega srca, oprijeli težjega in malce nerodnega »shrovata« ki gre, če že ne za delo in za sport, pa za meso celo bolje v denar kot za tihem. Pri tem pa si na tihem zaman želijo iskrega očesa in lahkih hitrih nog svojih nekdanjih ljubljencev.

Vlogo Jahalnega in dirkalnega društva v Šentjerneju je po osvoboditvi prevzel Klub za konjski sport v Šentjerneju v sklopu Konjeniške Zveze Slovenije. Delo na tem torišču je danes, ko tako bridko primanjkuje osnovnega živega rekviizita za ta sport — dobrega konja, vendar mnogo težje kot nekdanj. Vendar si klub prizadeva tudi v danih pogojih vplivati na delno ohranitev reje športnih, predvsem kasaških konj in tudi s tem ohraniti sloves šentjernejskih dirk. Marsikateri konjereji bi se z veseljem zopet oprijeli vzreje takih konj, vendar primanjkuje plemenjakov, ki sprišo vsikolik cen zanj niso dosegljivi. Prav bi bilo, da merodajni faktorji ne bi iskali rentabilnosti investicij v konjerejo samo v neposredni reprodukciji, ki je v konjereji še posebno počasna. Upoštevati bi morali tudi bodoči razvoj konjereje v svetu, kjer dobiva športni konj vse več veljave in je zelo iskani. In, ali ne bi kazalo pomisliti tudi na to, da bi se s tem ohranila lepa in tradicionalna turistična zanimivost Dolenjske?

A. TRENC

Nastopilo je 30 konj

Nakališču se je v nedeljo druge ure popoldne približno 4000 gledalcev, ki so neustopno pričakovali 30 konj, kolikor jih je prijavilo za deset dni prej. To je bilo prva nagrada 1000 Ndin, ostvoji pa jo je konj JELSAN z voznikom Lojzeto Gorjancem. V tretji in peti dirki — enovprezni vožnji za 3 do 12 letne kasače so zmagali Zagrebčan, v deseti dirki »Dan borca« (dvo prezna vožnja na 2400 m) pa za nagrado 1000 Ndin odnesla FICO in LEON II z voznikom Rudolfo Marčičem iz Ljubljane. Posebej zanimivi za gledalce sta bili ravna galopaska dirka »Jubilej«, kjer so nastopili samo Zagrebčan (zmagala pa je 15. letna Liljana Kokotič na GRICU) in dvovprezna vožnja »Jubilej« za križane kasače s področja Šentjerneja in Krškega; v »Jubileju« je zmagal par ABRI-ATENA z voznikom Janezom Košakom iz Hrvaškega broda.

Lepo vreme je precej pripomoglo, da je dirka uspela, vendar domači gostinci niso bili kos številnim žejnim in lačnim grlom: do prodajnega pulta je bilo težko priti, pivko pa je bilo malo. Privedelji in turistični delavci bi se morali bolj zavzeti, saj so dirke hkrati športna in turistična prireditve. Tehnično je dirko dobro vodil veterinar Alfred Trenc, slabše pa je bilo poskrbeno za red na dirkališču, saj so se gledalci nemoteno sprehajali po stezi in notranjem delu dirkališča. Navzlic tem pomanjkljivosti, stin pa so dirke uspelo, saj so se številni ljubitelji konjskega športa zadovoljni razhajali.

Najboljši igralci v Trbovlje

Najboljši igralci in plavalci Oslonovca se bodo v nedeljo, 10. julija udeležili mednarodnega plavalnega mitinga »Polje 86« v Trbovlju. Miting bo organiziral plavalni klub šrudate. Poleg najboljših jugoslovanskih plavalcev se ga bodo udeležili tudi plavalci iz Trsta in Dunaja.

KRKA TOVARNA ZDRAVIL NOVO MESTO

Odkupna postaja za zdravilna zelišča, Novi trg 9 - tel. 21-304, Novo mesto

NABIRALCEM ZDRAVILNIH ZELIŠČ

V prihodnjih tednih vam priporočamo predvsem nabiranje naslednjih zdravilnih zelišč:

Cveter: melise 2000 Sdin, lipe 800 Sdin, bele detelice 500 Sdin, rdeče detelice 500 Sdin.

List: volče češnje-beladone 1000 Sdin, smarnice 500 Sdin, lapuha brez pecljev 200 Sdin, jetrnika 600 Sdin, melise 600 Sdin, borovnice 300 Sdin, poprove mete 1000 Sdin.

Rastine: hribske rese 410 Sdin, tavžentrozje 250 Sdin, melise 300 Sdin, ženikija 350 Sdin, poprove mete 300 Sdin.

Korenine: srčne moči 1200 Sdin, baldirjana 1000 Sdin, starli dnanjev.

Lubje: krljike 330 Sdin.

Zdravilna zelišča plačujemo nabiralcem po navedenih cenah.

Nabirajte samo tista zdravilna zelišča, ki jih dobro poznate, da ne bo vaš trud zaman.

Ce vaša zadruga zdravilnih zelišč in odkupuje, se za navodila in pojasnila obrnite na našo odkupno postajo v Novem mestu, Novi trg 9!

Jože Turk na treningu za državno prvenstvo v Veliki Luki na Korčuli avgusta 1964. Ujel je 17 kilogramov težko kirmjo.

S kladivom in dletom po ribo

Razgovor z Jožetom Turkom iz Kočevja, bivšim jugoslovanskim prvakom v podvodnem ribolovu

— Moja najuspešnejša tekmovalna sezona je bila leta 1964, je začel odgovarjati na naša vprašanja Jože Turk, tekmovalce v podvodnem ribolovu iz Kočevja, ki je član ekipe Društva za raziskovanje morja, zaposlen pa pri Rudniku Kočevje.

Najprej sem bil junija na izbirnem tekmovanju naše reprezentance za nastope v inozemstvu najboljši. Trije Jugoslovanci smo potem zastopali našo državo na evropskem prvenstvu, ki je bilo na Tremiiti, italijanskih otokih v Jadranskem morju. Nastopilo je 10 držav. Mi smo bili četrti, jaz pa med tridesetimi posamezniki deveti.

— In najbolj zanimiv doživljaj na tem tekmovanju?

— Tricetert ure pred koncem tekmovanja sem ustrelil veliko kirmjo (Kirmja je največja trofeja podvodnega ribiča, ker je hitra, zvita, droščava in ima varovalno barvo). Ranjena riba je zbežala v skalno luknjo in videl sem le njen gobec in del glave. Zaplaval sem k njej in jo skušal zvlčev. Nisem pa vedel, da je z druge strani večja luknja v skalah, kjer bi lažje prišel do nje. Vlekel sem in vlekel, vendar kirmje do konca tekmovalja nisem dobil ven. Luknja je bila namreč preozka in sem jo z vlečenjem le vedno bolj zagozdaval med skale. Po tekmovanju sta šla ponjo dva italijanska podvodna ribiča z aparatom za kisik in sta morala z dietom in kladivom naprej razširiti luknjo, šele potem sta jo po urnem trudu dobila ven. Kasneje sem zvedel, da je bila o edina velika kirmja (tehtala je 17 kilogramov) v tem delu Jadrana. Neke italijanski tekmovalce je vedel zanjo. Med tekmovanjem je zaplaval 5 krat k njenemu domu, a je ni nikoli videl. Prvi sem jo potem našel jaz, žal pa je med tekmovanjem nisem mogel spraviti v čoln. Vendar bi jo lahko dobil, če bi vedel za tisto široko luknjo v skalah: kjer bi povsem lahko prišel do nje in jo izvlekel. Če bi to kirmjo dobil še med tekmovanjem ven, bi bil tretji, tako pa sem se moral zadovoljiti z devetim mestom.

Kasneje je tovariš Turk tekmoval še za veliko nagrado Ustice (otoček nad Sličijo), kjer je bila Jugoslavija tretja, kar pa zaradi posebnih pogojev za tekmovanje ni bilo slabo, saj je bil za njim zmagovalec Ustice 1963, evropski prvak za leto 1962 pa je bil na tem tekmovalju celo zadnji.

— In kdaj si postal državni prvak?

— Septembra 1964 na državnem prvenstvu v Rovinju. Bil je to garaški ribolov, saj je bilo slabo vreme, veliki valovi, dež, slaba vidljivost pod vodo in spremljanje s čolni je bilo otežekovano. Navlčil sem nad 17 kilogramov rib in zbral preko 24.000 točk.

Tovariš Turk je dosegel na tekmovalni še več lepih uspehov. Na vprašanje če je kaj zanimivega doživel, kar ni bilo še nikjer zapisano, pa je odgovoril:

— Lov na vsako ribo je poseben doživljaj. Vsaka vrsta ribe se drugače obnaša, razen tega pa se ob vsake letnem času, vsaki uri, vsakem vremenu drugače vedejo, zato je podvodni ribolov vedno zanimiv.

24. julija letos bo spet prvenstvo Jugoslavije v podvodnem ribolovu. Najboljši podvodni ribiči se bodo pomerili pri Trogiru, med njimi pa bo tudi Jože Turk iz Kočevja.

Cinč na sledi

81. — Miha se je obrnil in se skozi mehki sneg trudoma prikopal do Marka. Prijel ga je pod roke in ga z veliko težavo postavil na noge. Tudi njemu so že pohajale moči. »Marko! ga je tresel. »Marko! Ne smeva se ustavljati! Ne smeva počivati! Če se nehava gibati, sva izgubljena!« Saj je vseeno, je trudoma odgovorjal Marko. »Vseeno, če zmizneva tu ni na deset metrov naprej.« Miha je privlekel iz žepa stekleničko slivovke, ki sta jo že skoraj izpraznila. Se nekaj požirkov je bilo na dnu. Odmašil jo je in jo nastavil Marku na usta. Ta ji je napravil majhen požirek in odprl oči. »Ali res misliš, da bova našla kočvo?«

82. — »Seveda jo bova našla!« ga je bodril Miha. »Cinč jo bo našel. Ali ne vidiš, s kakšno gotovostjo gre stalno v isto smer?« Marko je komaj zaznavno prikimal in spet so se začeli opetokati naprej. Cinč je vlekel Miho, za njima je hodil volčjak, ki je vlekel Marka. Hodili so vedno počasneje. Mihi so se zapletele noge in omahnil in v sneg. Cinč je prišel k njemu in mu začel lizati obraz. Miha je stisnil njegovo glavo k sebi in jo božal. »Ubogi moj Cinč! Zdjaj moraš se meni vlivati poguma. Saj že vstajam! Vidiš, sem že ponkoni!« Z velikim trudom se je dvignil in spet stopil za psom. Gibati se!

83. — Marko je vedno bolj zaostajal. Hodil je sklonjen daleč naprej in mukoma vlačil noge iz snega. Miha se je obrnil. »Marko, daj!« ga je bodril. »Saj sva že skoraj pri koči. Ali ne vidiš tisto luč tam spredaj?« »Ničesar ne vidim!« je izdaval Marko in gledal v naznačeno smer. Tudi Miha ni ničesar videl, vendar je se naprej trdil, da vidi luč, samo da ji vili k njemu in mu začel lizati obraz. Miha je stisnil njegovo glavo k sebi in jo božal. »Ubogi moj Cinč! Zdjaj moraš se meni vlivati poguma. Saj že vstajam! Vidiš, sem že ponkoni!« Z velikim trudom se je dvignil in spet stopil za psom. Gibati se!

84. — Oba moža sta bila utrujena, posebnobno utrujena nategovalni Marka za seboj. Naenkrat se je Cinč usklonal in pozorno gledal predse. »Ljudi čuti, postaja je bilo bližajee odjeknilo iz teme. »Kdo je?« »Dva vodnika!« je povedal Miha. »Kdo?« »Kdo?« »Kdo?« »Psa sta ne vidim!«

KMETIJSKI KOMBINAT »ZASAVJE« — Sevnica

K OBIRANJU HMELJA

800 OBIRALCEV

Z obiranjem bomo pričeli okrog 10. avgusta in bo trajalo 3 tedne.

POGOJI:

- obiralec do 15 let starosti mora biti v varstvu starejših;
- za skaf nabranega hmelja prejme obiralec 150 S-din. Nabere lahko do 20 škafov na dan;
- prenočišča s posteljami bodo brezplačna;
- obiralec plača za hrano dnevno 500 S-din;
- prevoz na eno stran plača podjetje;
- obiralec zavaruje za nezgode pri delu podjetje na svoj račun;
- obiranje bo na Kompolju, Loki in Sentjanžu.

Ce se bo prijavilo iz Skočjana, Bučke, Rake ter Studenca dovolj obiralcev, bo uvedena dnevna brezplačna avtobusna proga, po potrebi pa tudi na drugih progah.

Prijave sprejema uprava podjetja, krajevni uradi ter komunalni zavodi za zaposlovanje.

Prijave sprejemamo do 20. julija 1966. Skupinovodje — organizatorji prejmejo za organizirane skupine obiralcev nad 10 ljudi posebne nagrade od 300 do 500 S-din za obiraleca.

LEPE ŽELJE

Zahteva odbornikov: cesta Črnomelj—Vinica mora biti zgrajena najkasneje do leta 1970

Odborniki črnomaljske skupščine so 30. junija razpravljali o osnutku srednjeročnega plana ter predlagali nekaj sprememb — Sprejet odlok o priznavalninah, ustanoviteljske pravice do poklicne šole kovinske stroke pa je prevzela občinska skupščina

Verjetno je bila zaradi košnje in žetve udeležba na zadnji seji občinske skupščine Črnomelj bolj slaba, seja pa je bila zelo pomembna. Razprava o bodočem razvoju gospodarstva v občini do leta 1970 ni bila kdove kako obširna, oglašali pa so se zlasti odborniki iz vasi in ne s področja gospodarstva. Vseeno pa so na skupščini menili, da je osnutek plana premalo konkreten.

Zahtevali so, naj bo v njem predvidena rekonstrukcija ceste Črnomelj—Vinica, naj se natančneje določi način stanovanjskih gradenj, točneje smernice za razvoj kmetijstva in gozdarstva, izvoza itd. Predvidoma bo srednjeročni plan razvoja ob-

čine potrjen na septembrski občinski seji, medtem pa bodo o njem razpravljali občani v vseh večjih krajevnih središčih, kakor tudi v delovnih organizacijah.

Tokrat ni bilo posebne razprave niti o drugih točkah dnevnega reda, prav tako ne o poročilu o industriji in terciarnih dejavnosti. Odlok o priznavalninah, ki so ga na predzadnji seji odklonili, je bil tokrat sprejet, razen tega so potrdili zazidalni načrt za novo naselje Loka. Odborniki so se odločili še za znižan prometni davek za nekatere kmetijske in gospodinjanske stroje ter za motorna vozila.

Na seji so seznanili prisotne tudi s pomanjkljivostmi in težavami dosedanje Beltove šole kovinske stroke, ki nima niti organov upravljanja, ne lastnih finančnih sredstev, ne svojih učnih moči. Tako kot je zdaj, nima možnosti za nadaljnji obstoj. Da bi odpravili sedanje neurejenosti in zagotovili šoli pogoje za obstoj, saj je nujno potrebna ne samo Beltu, pač pa tudi drugim kolektivom in učencem, ki

končajo redno učno obveznost, so sklenili ustanoviteljske pravice prenesti na občinsko skupščino.

Tako bo šola v prihodnje poslovala kot strokovna šola kovinske stroke odprtega tipa, sredstva za njeno poslovanje pa bodo prispevali kolektivni soustanovitelji: Belt, Rudnik in Iskra, del sredstev pa tudi delovne organizacije, ki bodo v njej šole svoje učence.

Šolani akordi ob koncu leta

Glasbena šola v Črnomlju je 20. junija priredila nastop ob zaključku šolskega leta. Pred okoli 200 poslušalci so nastopili tamburaši in kitaristi v prvem in pianisti ter harmonikarji v drugem delu. Tamburaši, ki jih uspešno vodi in jim dirigira Silvo Mihelič, so letos nastopili že petič. Izvedli so devet skladb, zvečine belokranjske ljudske pesmi. Med kitaristi je najbolj ugajal Milan Kranjc, med pianisti pa Majda Grahek iz razreda Franca Zupančiča. Harmonikarji so se najprej predstavili v zboru pod vodstvom Silvestra Miheliča, nato pa posamezno. Pohvaliti velja Branko Praprotnik za izvedbo dveh polifonih skladb in Dvořakove Humoreske. Zanimiv je bil tudi instrumentalni trio, v katerem so bili Tomaž Dvoršak (harmonika), Marjan Hutar (bugerija) in Stane Grdiša (bardo).

Semič ima svoj drobilec

Semičani vedno tarnamo, da imamo slabe poti, zato je domača krajevna skupnost nabavila rabljen drobilec za kamenje. V obrtnem servisu so drobilec popravili in zdaj je nared za vse potrebe semiškega sektorja. Posamezne vasi iz okolice Semiča se že potegujejo zanj, zato lahko upamo, da bodo kmalu pota mnogo boljša, kakor so bila doslej.

Kjer pa bodo še vedno gazili po blatu, si bomo lahko o vaščanih mislili svoje. Drobilec je na razpolago vsem vasem, pa tudi občanom za malenkostno odškodnino.

F. D.

PRED ANKETIRANJEM KOČEVSKIH VOLIVCEV

Dograditi šolo ali zgraditi kopališče

Lahko tudi oboje ali pa nobeno. Oba predloga imata veliko pristašev, njuna glavna in edina slabost pa je, da ni denarja. Anketa bo zajela nad polovico volivcev in bo anonimna

Popolna dograditev nove šole bi veljala okoli 550 milijonov starih dinarjev, zagotovljenih je 400 (največ na račun samopriskpevka občanov), manjka pa 150 milijonov, A in B trakt bosta torej dokončana, gradnja C trakta pa visi v zraku, ker občinska skupščina doslej še ni mogla zagotoviti denarja. Gradbeni dela na prvih dveh traktih bodo dokončana oktobra letos. Najceneje bi bilo, če bi z gradnjo nadaljevali, ker ne bi bilo treba potem čez mesec ali leta gradbišče ponovno odpirati.

Za nadaljevanje gradnje šole sta le dve možnosti — podaljšati kra-

jevni samopriskpevek ali da bi del sredstev zbrale delovne organizacije, za ostalo pa bi skušali dobiti kredit (ali pa bi dobili za vsa manjkajoča sredstva kje kredit).

Dejstva, ki govorijo proti nadaljevanju gradnje šole s pomočjo krajevnega samopriskpevka pa so v glavnem ta: volivcem je bilo objubiljeno, da bo krajevni samopriskpevek predpisan le za letošnje leto; bo dograjenih 12 učilnic (v C traktu bi jih bilo še 8), zaradi česar so izpolnjeni glavni pogoji za uspešno šolstvo, medtem ko se prebivalci Kočevja nimajo kje kopati, saj Rinja za to

ni primerna. Zato bi morda kazalo, da bi del bremena za dograditev šole prepustili tudi bodočim generacijam. Občani Kočevja (sedanja generacija) so namreč za ureditev pomembnih objektov že veliko prispevali (vodovod, šola, zdravstveni dom itd.).

Kopališča Kočevja nima. Veliko ljudi bi se rado kopalo vsaj polti, pa se nimajo kje. Le redki si zaradi oddaljenosti privoščijo kopanje drugje. Nekateri menijo, da bi bila gradnja draga in da kopališče verjetno ne bi donosalo dovolj sredstev za redno vzdrževanje.

V anketi, ki jo bo izvedel občinski sindikalni svet v sodelovanju z občinsko skupščino in odboroma za gradnjo šole in gradnjo kopališča, naj bi se volivci odločili predvsem, če so za podaljšanje krajevnega samopriskpevka in za kaj naj se samopriskpevek porabi (šola — kopališče). Mnenja v krogih, ki so doslej razpravljali o gradnji obeh objektov, so različna: nekateri so popolnoma prepričani, da se bodo občani odločili za dograditev šole, drugi pa menijo, da jih bo večina za gradnjo kopališča. Nekateri pa tudi menijo, da anketa ni potrebna. Prevladalo je mnenje, da je anketa treba izvesti. Občani bodo prispevali sredstva, zato naj oni odločijo, kaj naj bo s temi sredstvi zgrajeno.

Letos oddalo kri že 713 ljudi

Letošnja krvodajalska akcija v kočevski občini je v glavnem zaključena. Doslej je oddalo kri že 713 krvodajalcev (prijavilo se jih je 768, a jih je 55 bilo odklonjenih), v kratkem pa bo prišlo na vrsto za odvzem krvi še 23 krvodajalcev iz okolice Dragge. Letošnji plan Zavoda za transfuzijo je bil 750 odvzemov.

Z ozirom na število prebivalcev je imela krvodajalska akcija največji uspeh na območju KO RK Stara cerkev (63 prijav), Kočevska reka (123 prijav), Spodnji Rog (11 prijav), čeprav je tu prebivalcev le nekaj več kot 11 dru-

žin), Kostel (11 prijav) in v večini kočevskih podjetij, (posebno v Tekstilani, kjer imajo edini s statutom določeno, da so krvodajalci na dan odvzema krvi prosti).

Občinski odbor RK se v imenu vseh, ki jim bo ta kri potrebna, krvodajalcem najlepše zahvaljuje.

DROBNE IZ KOČEVJA

IZLET V KOSTEL v Kolpak dolini bo priredilo v soboto, 9. in v nedeljo, 10. julija, Planinsko društvo Ljubljana matiča pod vodstvom Luke Kočarja. Obiskali bodo odročne in malo znane kraje. Spetoma si bodo ogledali tudi Kočevje. Nato se bodo odpeljali k turistični koči in razvalinam gradu Kostel. V Ljubljano se bodo vračali skozi Črni lug, Cabar, Prezid in Rakek.

START SLOVENSKEGA DELA mednarodnega avtoralija »Sutjeska 1966« je bil letos v Kočevju. Mesto se je na to temeljito pripravilo in so bile ulice čiste kot malo kdaj. Pokazalo se je, da bo treba obnoviti zastavice, katere obešajo na stebre razsvetljave, ker so sprane od dežja in občeje od sonca. Tudi po nekaterih hišah so zastave zelo slabe.

36-LETNICO MATURE so praznovali minul teden maturantje kočevske gimnazije 1929—30. Po ogledu obnovljenega mesta so imeli piknik ob Rožnem studencu. K temu studencu so dijaki radi zahajali, da so se tako izognili mestu in strogim pogledom profesorjev. Sklenili so, da se bodo odslej vsako leto redno sestajali.

PONOČNI ORJESTNEZI zopet prevačajo klopi po parkih, jih prenašajo po zelenicah in skrivajo po grmovju. Razen tega počenjajo še druga pobalinstva. Sicer je to precej znana skupina, ki že zdavnaj spada v vzgojni zavod. To so otroci iz dobro stoječih, pa neurejenih družin. Veliko govorimo o mladinskem kriminalu, s takimi podvigi pa se kriminal začne. Za to smo odgovorni vsi, posebno pa tisti, ki takemu stanju ne pogledajo v oči ali ga celo družbi prikrivajo.

NOVIH CEN MESA so se podjetja zelo hitro oprilela. Kar nenkrat so se otopile in potrošnik je prišel na ekonomsko ceno mesa. Nič več ni raznih regresov, pokrivanja izgub, vse je ekonomsko in to ekonomsko plačuje izključno potrošnik. Kdor je mislil, da bo sedaj v Kočevju dobil meso po izbiri in da ga bo dovolj, je bil v zmoti. Vse zadeve, ki so v ekonomski ceni vkaulirane, to je kulturna potreba, klasiranje mesa, kakovost mesa itd. pa so še vedno zamrznjene. Poskrbeti bi bilo treba, da bo tudi potrošnik dobil meso po želji in tako, da bo ustrezalo ekonomski ceni. Nadzorne službe bi morale temu posvetiti več pozornosti.

ZENSKO URO
sem našel

4. julija pred lekarno v Kočevju.

Lastnik jo lahko dobi vsak dan na osnovni šoli »Jože Šekso«, med 9. in 10. uro dopoldne. **Ive Stanič**

KOČEVSKO NOVICE

Prelesje vabi!
V nedeljo, 10. julija, bo ob 15. uri v Prelesju pri Starem trgu svečana otvoritev planinskega doma in krajevnega vodovoda. Preleščani vabijo na slavnost ljudi od blizu in daleč!

ČRNOMALJSKI DROBIR

STRUGA LAHINJE okoli Črnomlja je polna smeti in odpadkov, ker jih občani tja stalno odlagajo. Kadar je voda nizka, se vidi vsa navlačenja. Pred vojno so strugo čistili ribiči, zdaj se ne ve, kdo bi moral to delati. Če zaradi turistov in čistoče v mestu pa bi morali čimprej ugotoviti, kdo je odgovoren za nesnago v Lahinji.

PRED NEDAVNIM je veter odnesel mali vozi red izpred avtobusne postaje. Ker se zanašajo na zagotovilo podjetja GORJANCI, da bodo v Črnomlju kmalu razobesili velike in sodobne vozne reče, visi časovno majhna tablica z voznim redom kar na oknu stavbe, kjer je gostišče Grad. Ni tako hudo, da je vozi red razobesen tam, pač pa dejstvo, da ni točen. Zakaj potemtaka sploh visi?

GOZDNO GOSPODARSTVO je pred kratkim začelo popravljati Metliško cesto in Trčinovo uli-

co. Pri delu na cesti potrebujejo gramoz, zato ga vsak dan pridno dovažajo. Ugotovili pa so, da ves gramoz ne ostane na cesti, temveč ga nekateri zasebniki odvažajo domov za gradnjo garaž.

OBČINSKA SKUPŠČINA je sklenila prispevati 1 milijon 300 tisoč dinarjev podjetju SAP, da bo še nadalje obdržal nerentabilni avtobusno prog med Črnomljem in Starim trgom. Pogoča še ni sklenjena, vendar je dogovorjeno, da bo do konca letošnjega leta avtobus redno vozil kot doslej.

Še o »udarniškem« na sodišču

Glede na našo vest, objavljeno v rubriki Črnomaljski drobir, o udarniškem delu uslužbenec sodišča, dajemo dodatno pojasnilo, ker si nekateri našo Črnomaljsko pohvalo razlagajo po svoje.

Uslužbenec sodišča so se lotili udarniškega popravljanja drv v treh zaporednih dneh, in to predvsem v popoldanskem času, medtem ko so 23. junija, na uradni dan, nekateri šele po 11. uri zapustili pisarno. Vseeno pa je bila neprekinjeno odprta pisarna za stranke, ki je sprejela ta dan 85 občanov, tako da nihče ni prišel na sodišče zaman po opravilih.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Priznavalnine

V ribniški občini je doslej prejemale priznavalnino 109 oseb. Z novim odlokom o priznavalninah, ki ga je pred kratkim sprejela občinska skupščina, se število udeležencev priznavalnin verjetno ne bo bistveno spremenilo, pač pa bo razdelitev priznavalnin verjetno nekoliko drugačna.

ELEKTRO gradi

Podjetje ELEKTRO Kočevje gradi v Ribnici svojo zgradbo. Zgradba jim je zelo potrebna. Gradnja lepo napreduje.

Otroci iz Pule zopet v Ortneku

Tudi letos so prišli na letovanje v Ortnek otroci iz Pule. Medtem ko je prejšnja leta prihajalo po 100 otrok, jih je letos v prvi koloniji le 40, na kar je vplivala reforma ali pa so kateri morda odšli v druga letovišča. Zelim jim prijetno bivanje med nami, veliko sonca in zabave!

RESETO

PETMESEČNI GOSPODARSKI OBRAČUN RIBNIŠKIH PODJETIJ

INLES in kovinarji pod planom

Spreminjanje proizvodnih programov in pomanjkanje surovin ter orodja vplivajo na doseganje plana — Trgovina in gostinstvo sta se preveč ustrašila reforme

Dve najpomembnejši ribniški podjetji INLES in Kovinsko podjetje zaostajata v prvih petih mesecih za planom.

V Kovinskem podjetju je vrednostna realizacija celo za 2 odst. nižja kot v prvih petih mesecih lani. Pravijo, da je iskati vzroke za tako nizko proizvodnjo v preusmeritvi na izdelavo kmetijske opreme in v pomanjkanju surovin in orodja. Oboje menda izvazamo, hkrati pa ima zato težave domača industrija. V podjetju predvidevajo, da bodo izpad nadoknadili v kratkem. Zanimivo je, da so v Kovinskem podjetju kljub zaostajanju za planom v proizvodnji dosegli najvišje povprečne osebne dohodke v občini.

V INLES so v prvih pe-

tih mesecih letos dosegli le 36 odst. letnega plana. Tudi v tem godletju spreminjajo proizvodni program. Povprečni osebni dohodki v INLES in v gostinskem podjetju pa so najnižji v občini.

Najboljše izpolnjuje plan Pletilnica žičnih mrež v Sočažici. Tudi zastojev v prodaji nimajo, slaba stran pa so kljub temu kupci, ki ne redno plačujejo dobave in dolgujejo 40 milijonov S-DIN ali nad tretjino celotne proizvodnje.

V ostalih gospodarskih organizacijah poslujejo normalno. Posebno lep promet so dosegli v trgovini in gostinstvu, kjer so bili pri planiranju prometa za letos zavoljo pričakovanih posledic gospodarske reforme zelo previdni.

Ortneško kopališče oživilo

Ze nekaj let se Ortnečani postavljajo s kopališčem. V sodelovanju z ortneško vojaško enoto so ga vsako leto razširjali in izboljševali. Tako je sedaj pod Ringeljskim hribom posebno ob toplih dnevih kot v mravljišču. Kopališče je močno poživilo šport in družabno življenje v Ortneku.

V. P.

Socialne podpore

Občinska skupščina Ribnica se trudi, da bi socialno ogroženi občani prejeli vsaj najnujnejša sredstva za preživljanje. Povprečno znašajo socialne podpore 5.141 Sdin, kar pa je razmeroma malo.

Čakajo na kazni?

Na zadnji seji občinske skupščine v Ribnici so odborniki potrdili statute krajevne skupnosti Ortnek in nekaterih gospodarskih organizacij ter ustanov. V občini pa je nekaj podjetij, ki še vedno niso predložila svojih statotov in pravilnikov. Marčakajo na zadnji dan določenega roka, ali jih bo k temu prisilila šele kazni?

Premalo o skrajšanem delavniku

Na plenumu občinskega sindikalnega sveta Ribnica so 28. junija razpravljali o rezultatih zadnjih konferenc sindikalnih podružnic. V nekaterih podružnicah konferenc sploh niso sklicali.

Med drugim so na plenumu ugotovili, da so na teh konferencah premalo razpravljali o prehodu na skrajšan delavnik. Ugotovili so tudi, da so člani kolektivov premalo sodelovali pri sestavi statotov ter zato ne poznajo dovolj njihovih določil.

Pri ukrepih za zmanjšanje izdatkov za bolniške izostanke so šli ponekod predaleč. V INLES dobi vsak član kolektiva, ki v obračunskem mesecu ni imel bolniškega izostanka, 4.000 Sdin nagrade. Pa se bo zgodilo, da bo moral imati delavca uslužbenka z otrokom k zdravniku in bo zato kaznovana?

Govorili so tudi o nekaterih pomanjkljivostih, ki so nastale pri uvajanju skrajšanega delavnika v Inlesovem obratu SMREKA v Loškem potoku. Delavec v tem obratu so nezadovoljni, ker pri ugodnostih, ki jih nudi

skrajšan delavnik, niso izenačeni z uslužbenci: oni so plačani od ustvarjenega dela, uslužbenci pa imajo mesečne plače.

Kaj je s cesto na Grmado?

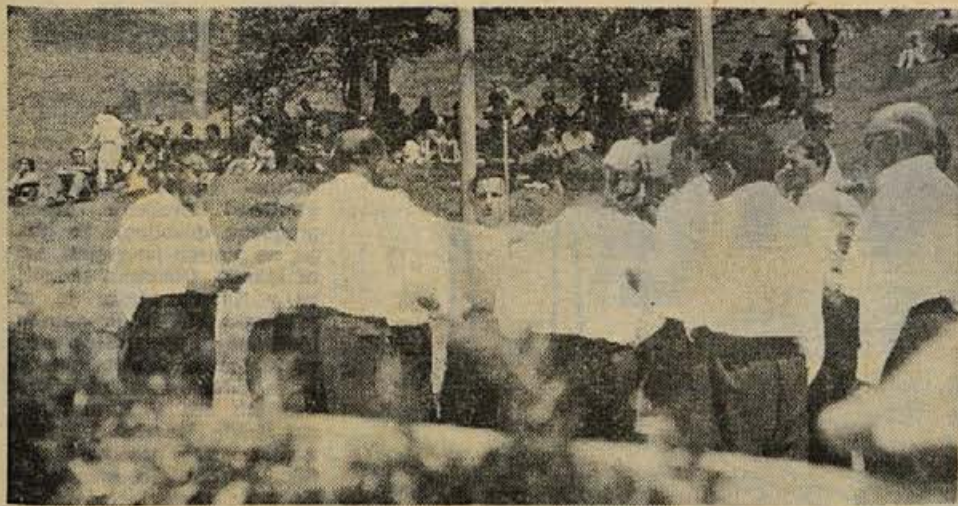
Nihče ne odreka Grmadi turističnega prvenstva v naši dolini, toda cesta, ki pelje do tega lepega kraja, je vse prej kot dobra. Ko so napeljali material, smo upali, da bodo popravili tudi cesto. Toda ostalo je samo pri napeljanju materialu. Sezona je tu, zato prosimo komunalo, naj cesto čimprej popravi.

V. P.

Nabiranci borovnic so prišli na svoj račun

Gozdovi okoli Ortneka so polni borovnic, po katerih je na trgu veliko povpraševanje. Domača mladina je to izkoristila, zato pridno nabira gozdni sadež. Ob nedeljah pa se pridružijo domačim nabiralcem še izletniki iz Ljubljane in drugih krajev, ki se zvečer zadovoljni vračajo s polnimi posodami.

V. P.

Lepo vreme in dobro urejena cesta sta privabila veliko ljudi na nedeljsko proslavo dneva borca, praznika občine Laško in spomina na prvo sejo politbiroja CK KPJ poleti 1938 na slikoviti Lisci. Slavje sta skupno pripravili občina Sevnica in Laško. Zbranim je govoril zvezni poslanec Bogo Gorjan, mogočno pa so po jasi odjeknile »brigade s hribov« iz ust moškega pevskega zbora iz Radeč. Nastopila je tudi godba na pihala. Po proslavi je bilo veselo popoldne pod prijetnim, planskim soncem na Lisci. (Foto: M. Legan)

Še to jesen najpotrebnejši ves dan v šoli

Namesto konference za družbeno aktivnost žena pripravljajo v Sevnici skupen sestanek sveta za šolstvo, komisije za družbeno aktivnost žena, sveta za zdravstvo in socialno varstvo ter sveta šole o konkretnih vprašanih varstva otrok — Ker namerava šola že v jeseni uvesti za najpotrebnejše učence celodnevno bivanje v šoli, smo zaprosili Zinko Gabrič, predsednico komisije za družbeno aktivnost žena, naj nam o tem pove kaj več.

»Sklenili smo, da ne bomo več o varstvu otrok le govorili, temveč da ga bomo začeli po svojih močeh tudi uresničevati,« je za uvod dejala Zinka Gabrič. »Že v prihodnjem šolskem letu bomo uvedli celodnevno bivanje učencev kot družbeno pomoč zaposlenim staršem. Z varstveno dejavnostjo bomo dopolnjevali družinsko vzgojo. Sprva bomo zmogli le dva oddelka za najpotrebnejše otroke vseh razredov osemletke. V 1. oddelku bodo otroci iz prvih 4 razredov, v drugem pa starejši. Skupno bo okoli 50 otrok lahko ves dan v šoli. Od 8. do 10. ure bo učenje, od 10. do 12. svobodna dejavnost, od 12. do 13. kosilo, nato pa bodo otroci odšli k popoldanskemu pouku. Pri njih bomo lahko dosegli tudi boljše uspehe, ker jih bomo navajali k redu in delu. Pri tem pa nam bo glavno načelo, da se je treba ravnati po potrebah in zmogljivostih otrok.

Po naših računih bo stal en otrok 10 tisoč din na mesec. Tu sta vključena tudi preprostejša kosila in malica. S podjetji se prav zdaj dogovarjamo, da bodo s prispevkom zmanjšali stroške staršev. Menimo, da bi starši zmogli plačilo za hrano, drugo pa bi zbrali drugod. Ker računamo, da bo veliko roditeljev rado dalo otroke v varstvo vzgojiteljem, bomo v začetku jemali le otroke zaposlenih, ki doma nimajo varstva. Ka-

Prijatelji narave počastili svoj jubilej

Prisrčno je bilo srečanje tabornikov iz rodu Treh smrek v Sevnici v soboto 25. junija, ko so pri svojem domu proslavili 15. obletnico ustanovitve. Ob tabornem ognju sta jim govorila predsednik organizacije Tone Gabrič in pokrovitelj podpredsednik skupščine Franc Molan, ki sta povabila še več mladine k sodelovanju v tem zdravem in koristnem razvedrilo. Prisrčnosti so se vrste medvedkov in čebelic pomnožile s sprejemom novih članov. V programu so sodelovali tudi taborniki iz Brežic.

sneje bi vključevali tudi druge, saj so v svetu, kjer imajo napredno šolstvo, to že marsikje uvedli. Pričakujemo, da bodo starši našo pobudo z veseljem sprejeli in nam pomagali iskati pomoč in nas podprli pri podjetjih, kjer so zaposleni. Mislimo pa tudi na podobno »varstvo« v drugih krajih občine, saj so potrebe dovolj velike.« M. L.

NOVICE IZ SEVNIŠKE ŠOLE

■ **VEČINA UČENCEV** sevniške osemletke je bilo veselih in razpoloženih 22. junija, ko so jim razdelili spričevala. Izdelalo jih je 88 odst., kar je najboljši uspeh še nekaj let sem. Pri tem niso všteti tisti, ki imajo popravni izpit, tako da se bo uspeh v jeseni še povečal, če bodo le-ti pomanjkanje pridnosti nadomestili v počitnicah. Razveseljiv je uspeh v osmih razredih, kjer je imel eden celo 96 odst. učencev brez enic. K uspehu so mnogo pripomogli učitelji, ki so z učenci bolj zavzeto delali.

■ **KOT JE POZNANO** vodstvu šole, so bili doslej vsi učenci osmih razredov, ki so se prijavili na gimnazije ali srednje tehnične šole, tja tudi sprejeti. Manj ugodno je z ukom po podjetjih in pri obrtnikih. S pomočjo Zavoda za zaposlovanje so prišli v stik z gospodarskimi organizacijami, vendar njihov odziv ni bil tak, kot si ga želimo.

■ **29. JUNIJA JE BIL** tehnični prevzem nove telovadnice, ki je velika pridobitev za Sevnico in bližnjo okolico. Potrebujeto le še 1.300.000 din in imela bo najmodernejšo opremo za sodoben pouk telesne vzgoje. Za telovadnico so na vrsti še zunanja igrišča.

■ **KOT VSAKO LETO** je sel tudi letos učiteljski kolektiv ob zaključku šolskega leta na skupen izlet. Obiskali so severovzhodni del naše ožje domovine; Maribor, Lendavo in druge kraje.

Anketa o življenjskih razmerah delavcev-vozačev

Kadarkoli je doslej tekla beseda o življenjskih razmerah delavcev, ki se vozijo na delo izven občine, je bilo vedno čutiti pomanjkanje podatkov, ki bi dali resnično podobo. Da bi dobili resnično sliko o razmerah vozačev, ki jo dá lahko le dobro izvedena anketa, je že teden dni na delu 25 popisovalcev, ki izpolnjujejo vprašalne pole za vsakogar, ki živi v občini Trebnje, a se vozi na delo v druge kraje. Anketni list vsebuje vprašanja o osebnih podatkih, o kvalifikacijah, načinu in času prihoda na delo, točen naslov in naziv podjetja, mesečni zaslužek, o drugih virih preživljanja, o željah zaposlenih itd. Dobljene podatke bodo porabili tudi za obračun prispevka od osebnih dohodkov za šolstvo, ki je bil sprejet na zborih občanov.

TREBANJSKE NOVICE

1. julija je bil Mokronog v zastavah in cvetju — prebivalci so slavili krajevni praznik in dan borca. Po slavnostni seji krajevne skupnosti, na kateri so izročili tudi odklivanja predsednika republike, je bil v dvorani doma Svobode bogat program, ki so ga pripravili šola in moški pevski zbor. Položili so tudi vence na grobove padlih. (Foto: M. Legan)

Misli s konference žena

Na konferenci za družbeno aktivnost žena, ki je bila 23. junija v Trebnjem, so po temeljitih razpravah o otroškem varstvu, o skrbi za zdravje in vzgojo otrok ter o aktivnosti žena izvolili tudi novo predsedstvo, ki ga sestavljajo: Anica Nemanič, Terezija Potrbin, Zalka Majerle, Jelka Marš, Marija Ogrin, Janez Mihevc, dr. Lojo Nezir in Jože Zupan.

Četrtekova konferenca za družbeno aktivnost žena je znova zahtevala da mora družba bolj skrbeti za varstvo otrok in za pomoč zaposlenim materam, če želimo imeti zdrav rod in zaposleno mater, ki bo sposobna enakopravno delati na vseh področjih človekovega udejstvovanja. To spoznanje bo moralo prežeti vse, ki odločajo o delitvi sredstev. Denarja ne bomo smeli iskati samo v okviru skupščine, temveč tudi pri gospodarskih organizacijah, kjer zaposlene matere ustvarjajo dohodek. Trenutno je le na ta način možno, da bomo končno stopili iz začaranega kroga. Tako so dejale žene na konferenci z željo, da bi to postalo čimprej resničnost.

Drugo, prav tako važno vprašanje je vzgoja mladine. Čeprav pojavi niso množični, je zaskrbljujoča slaba vzgoja nekaterih otrok, ki celo ne priznavajo avtoritete staršev in učiteljev ter splošnih družbenih in moralnih vred-

not. Tu ni potreben denar, temveč le večja skrb za vzgojo otrok. Družina ostane osnovna celica, v kateri naj dobi mlad človek prve in odločilne napotke za pošteno življenje. Zato ji je treba posvetiti vso pozornost. Roditeljski sestanki, predavanja, tisk in drugi načini morajo bolj pomagati staršem, da bodo znali otroke dobro vzgajati in si hkrati ustvariti zaupanje in ugled pri njih. Mladini je treba omogočiti sodelovanje v dejavnostih, ki krepijo telo in duha in hkrati odtegujejo slabim vplivom, ter ji nuditi tudi primerno kulturno razvedrilo in zdrav zabavo.

Če primanjkuje denarja za zdravstveno preventivo, je treba iskati drugih, cenejših poti. Smotno bi bilo poživiti nekdanje komisije, ki bi udeležile predvsem kmečke matere, da bi znale pripraviti svojim otrokom zdravo hrano. Skrb za boljše šole pa je hkrati tudi boj proti zdravstvenim hibam šolarjev. Ker bo šola tudi v bodoče ostala kulturno žarišče na vasi, je treba njenemu delovanju in samoupravljanju posvetiti vso pozornost. Žene pa bodo morale še bolj zavzeto sodelovati v družbenem življenju.

M. L.

Le s potrdili na ajdovo pašo

Ker je občina Trebnje, posebno dobrniška dolina, znano ajdovo področje, kamor vozijo čebele na pašo tudi čebelarji iz drugih krajev, je občinska skupščina smatrala, da je potrebno sprejeti odlok o razdelitvi ajdovih pašišč. Po njem morajo čebelarji vsako leto pravočasno vložiti prošnjo za pašo, na kar jim bo dodeljeno mesto. Hkrati morajo pustiti pri lastniku zemlje, na kateri bodo postavljene čebele, veterinarsko potrdilo in plačati čebelar-skemu društvu v Trebnjem 100 starih dinarjev od enega panja. Društvo pa mora vsa, ko leto do 1. julija narediti razpored — pašni kataster in ga predložiti oddelku za gospodarstvo pri občinski skupščini.

M. L.

SEVNIŠKI VESTNIK

Najmanjša aktivnost — najvišji dohodki

Na razširjeni seji občinskega komiteja ZKS v Metliki so 28. maja ocenjevali dejavnosti s področja družbenih služb: zdravstva, šolstva in državne uprave

Pri ugotavljanju materialnih in delovnih pogojev, gospodarjenja in družbene vloge ter aktivnosti zaposlenih v družbenih službah je bil občinski komitej precej kritičen.

Zdravstvo ima v primerjavi z drugimi družbenimi službami ugodne materialne pogoje, prav tako dobro kadrovsko zasedbo in delovne prostore, vendar je čudno, da je kar 84,3 odst. vsega dohodka v zdravstvenem domu odvisnega od pogajanj s socialnim zavarovanjem.

Šolski sklad razpolaga letos z 29 odst. sredstev vsega občinskega proračuna, kljub temu pa so pogoji dela le na Suhorju in v Radovici normalni, na vseh drugih šolah v občini pa imajo pouk v neprimernih stavbah, v pretesnih prostorih z zastarelo opremo in učili. V šolah imajo tudi vedno več težav zaradi pomanjkanja prosvetnih de-

lavcev z višjo in visoko izobrazbo.

Občinska uprava ima glede na zahtevano strokovnost še vedno pre malo kvalificiranih uslužbencev, razen tega so tudi delovni prostori slabi. Ob vsem pa sistemi nagrajevanja še niso odraz vložnega dela, temveč drugih meril, določenih s pravilniki. Povsod v družbenih službah pre malo upoštevajo kvaliteto dela in vse preveč nagrajujejo po količini opravljenega dela.

Četudi je na primer v zdravstvu težko ugotovljati kakovost dela, je vendarle eden izmed pokazovalcev očitni: neki zdravnik ima toliko bolnikov kot druga dva skupaj. Nedvomno se pri prosti izbiri zdravnika občani odločajo za kakovost. Prav tako prosvetni kader ni nagrajevan po kakovosti dela. Uslužbenci občinske uprave prejema sicer gibljivi del oseb-

nega dohodka, v katerem bi se morala zrealiti prizadevanost posameznika, a tudi tu (verjetno zaradi ljubega miru) prejema gibljivi del vsi uslužbenci je kot nekak stalni dodatek.

Ko so člani občinskega komiteja ugotavljali družbeno aktivnost zaposlenih v zdravstvu, šolstvu in občinski upravi, se je izkazalo, da je politično delo najslabše v tistih delovnih organizacijah, kjer so najbolj stimulirani. Med nekaterimi krogi prosvetnih delavcev pa je že znano in uveljavljeno mnenje, da se zastoj ne izplača delati. S tem mislijo na družbeno delo izven svojega poklica.

Ob koncu seje so sprejeli sklep, da so za splošno aktivnost komunistov v delovnih organizacijah odgovorni vodilni tovariši in da bodo vse dosedanje pomanjkljivosti v so zdaj predvsem stalni deprej raziskali in odpravili.

Študenti niso ostali brez zaposlitve

Vseh osem študentov učiteljev je dobilo delovna mesta, ker so se na sestanku s predstavniki sevniške občine 30. junija sporazumeli, v katero šolo bo kdo šel. Ta dan so na občinski upravi tudi svečano sprejeli 4 člane uprave v ZK. Slovesnost je bila tako lepo pripravljena, da bo novim članom še dolgo ostala v prijetnem spominu.

Kam naj se obrnejo počitnikarji?

Vodstvo počitniške organizacije v Sevnici sporoča, da bodo v času počitnic trije člani še posebej skrbeli za sprejem prijav za izlete in njihovo izvedbo ter dajali še druge informacije. To so Zlata Konec, Savska 28; Nada Jug, Konfekcija-Lisca, in Julijana Krevelj, Trg Svobode 5.

METLIŠKI TEDNIK

KOMBAJNI NA POTI V METLIKO — 28. junija so po stari cesti s spremstvom krenili na pot proti Metliki trije kombajni KZ Trebnje. V Beli krajini žita toliko prej zorijo in že več let zapored si kombajne raje spsojajo v Trebnjem, ker je tako bolje za obe strani, saj so stroji precej bolj izkoriščeni. Na sliki je največji izmed trojice, vodi pa ga traktorist Karel. (Foto: Vane Juvanc)

Pošta Bela cerkev ukinjena

Delavski svet Podjetja za PTT promet Novo mesto je sprejel sklep, da se pošta Bela cerkev na Dolenjskem s 1. avgustom ukine. Pošta Bela cerkev ima zelo majhen promet. Vsak mesec sprejme povprečno samo po 45 priloženih pošilk, 14 paketov, 5 brzojavk, 22 poštne nakaznice, 97 bančnih položnic in posreduje 45 telefonskih pogovorov. S prodajo znamk in vrednotic ima povprečno za 400 N din prometa na mesec.

Stroški poslovanja močno presega dohodke, ki jih pošta Bela cerkev ustvarja. Dohodek pošte ne more zagotoviti niti osebnih dohodkov za upravnico pošte.

Kržan in Furlan predsednika

Občinska skupščina v Novem mestu je 28. junija izdala odločbo, s katero je Romana Kržana imenovala za predsednika stanovanjske arbitraže, Toneta Furlana pa za predsednika skupne komisije. Predsedujeta organoma za urejanje sporov med stanovalci in stanovanjskim podjetjem oziroma za zakonitost glasovanja predstavnikov stanovalcev in ustanoviteljev Podjetja za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij.

KRKA na farmacevtski razstavi v Beogradu

Tovarna zdravil KRKA iz Novega mesta je v teh dneh sodelovala na farmacevtski razstavi v Beogradu. V lepo urejenem paviljonu, velikosti 34 kv. m, je razstavljala svoja zdravila, med njimi tudi antibiotike. Tovarna, ki se v zadnjem času lepo uveljavlja, je kot novost prvič razstavila tudi zocin in pips. M. G.

Novomeška kronika

■ ZA NATIKACE iz plastične mase ter za vse druge izdelke tovarne Jugoplastika iz Splita, ki so naprodaj v novomeški NOVOTEHNI, je med potrošniki toliko zanimanja, da bi prodali še trikrat več tega blaga, če bi ga imeli. Pred kratkim so pošili tudi prvi avtomobilski čolniki in drugi predmeti, s katerimi se otroci igrajo v vodi. Na zalogi imajo le še nekaj vočnih biciklov, pa tudi te grede naglo v denar.

■ OD 12. JULIJA DO 12. AVGUSTA priredi tovarna šivalnih strojev MIRNA v novomeški va-

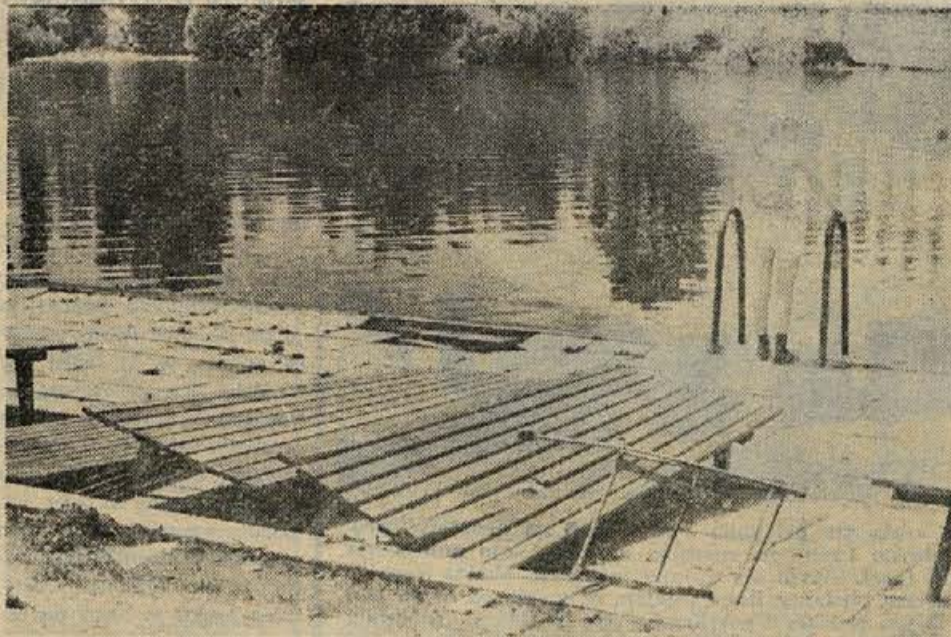
DS podjetja za PTT promet Novo mesto je sklenil, da bo celotno ali vsaj pretežni del področja pošte Bela cerkev priključeno k pošti Otočec ob Krki. Na tej pošti bo zagotovljena vsaj tako dobra dostava pošilk kot je bila na oni v Beli cerkvi. PTT podjetje se bo s predstavniki občanov pogovorilo o morebitni priključitvi posameznih predelov nekdanje pošte v Beli cerkvi k poštam v Sentjerneju, Skocejanu in Smarjetu.

Znamke in vrednotnice bo sta po ukinitvi pošte prodajala v Beli cerkvi pooblaščen prodajalec MERCATORJEVE prodajalne in pooblaščen prodajalec DOLENJKINE prodajalne »Draga«. Telefonska služba bo urejena celo boljše kot do zdaj. Telefonski naročniki bodo priključeni na avtomatsko telefonsko centralo v Novem mestu in preko nje na jugoslovansko avtomatsko telefonsko omrežje. Naročnikom bodo na voljo po en telefon v Ručni vasi, Družinski vasi in Dol. Kronovem, dva pa v Beli cerkvi. Naj omenimo še to, da se bo pošta Otočec ob Krki kmalu selila v bližino nove restavracije pri otoškem gradu, da bo bližje uporabnikom iz Bele cerkve in okolice.

LEON SKRABL

Na Otočcu veliko turistov

Izredno veliko turistov je v prazničnih dneh obiskalo Otočec. Bili so iz vseh naših republik. Poiskali so si zabavo na več načinov; z ribolovom, vožnjo s čolnom, večji del pa se je sončil in se zabaval z žogo in poslušanjem tranzistorjskih sprejemnikov. Najbolj vroči so se hladili v mrzli Krki. Nekateri so z Otočca došli tudi v Smarjenske Toplice. M. G.

Pred dvema letoma zgrajena ploščad na kopališču na Loki je letos v takem stanju, da ne bo dočkala prihodnje sezone, če se je ne bo kdo usmiliti in začel vzdrževati. Nič bolje ni z ostalimi kopališkimi napravami, saj so tako polomljene kot da bi mednje padla bomba (Foto: M. Vesel)

POLENO V ŽUŽEMBERKU?

Ko so v Žužemberku likvidirali podjetje REMONT, je njegove peščne jame začela prevzela kmetijska zadruga. Zdaj, ko bi naj te jame dobila v upravljanje krajevna skupnost, pa zadruga ni pri volji, da bi jih tebi nič meni nič dala iz rok. Na zadnji seji občinske skupščine v Novem mestu, kjer so med drugim razpravljali tudi o tem, da bi peskokope dobile krajevne skupnosti, je predstavnik KZ Žužemberk, sicer odbornik, poudaril, da bo zadruga prepustila peskokope le tedaj, če bo dobila povrnjene stroške (12 milijonov S-DIN), ki jih je imela z raziskavami peska. Krajevna skupnost v Žužemberku, ki se zaradi pomanjkanja sredstev stežka postavlja na noge, je v hudi zadregi, kje bi dobila vsoto, ki jo zadruga zahteva kot »odškodnino«. Po načinu nastopa predstavni-

kov KZ in KS na tej seji je moč sklepati, da v Žužemberku odnosi niso urejeni.

Azalea pontica zaščitena?

Gozdna parcela št. 1269, k. o. Gabrje, je na predlog GG Novo mesto razglašena za gozd s posebnim namenom. Tak ukrep je občinska skupščina v Novem mestu 28. junija sprejela zato, da bi zaščitila »tisto čudno rožo« pod Gorjanci, redko evropsko rastlino azaleo pontico. Lastnik bo dobil odškodnino za omejeno izkoriščanje tega gozda.

KRKA : ELEKTRO 308:253

V prijateljskem srečanju v kegljanju sta se v preteklem tednu pomerili moštvi KRKE in ELEKTRO v tekmi 3-krat po 6 lučajev. Po zanimivih borbah so zmagali tekmovalci ELEKTRO z rezultatom 308:253. Najboljša posameznika sta bila pri KRKI Vovk s 43, pri ELEKTRO pa Moro z 39 podritimi kegļji. M. G.

PIONIR občinski prvak v balinanju

Občinsko prvenstvo četvork v balinanju je končano. Že po jesenskem delu je bila v vodstvu ekipa PIONIRJA, ki je svoje vodstvo v spomladanskem delu še povečala, kljub temu da je nastopila z dvema mladincema. Tako je bil vrstni red po spomladanskem delu naslednji: 1. Pionir, 2. Zeleznicar, 3. »13. maja« (en)

Legiša-Hren najboljša dvojica

V Novem mestu je bilo končano občinsko prvenstvo balinarjev v dvojicah. Nastopilo je 8 dvojic, ki so tekmovali v dveh skupinah. V prvi skupini sta zmagala Legiša-Hren, v drugi pa veterana Rolih-Istenič.

V finalu sta Legiša-Hren v dveh srečanjih zmagala eno pa izgubila ter zasedla prvo mesto. Vrstni red je naslednji: 1. Legiša-Hren 4 (37:23), 2. Bratož-Mraz 4 (29:32), 3. Rolih-Istenič 2 (28:33), 4. St. Mohorič 2 (23:29).

Prvih pet dvojic bo sodelovalo na dolenjskem prvenstvu, ki bo v nedeljo, 10. julija, v Krškem. (en)

Proračunski dohodki pod planom

Plan proračunskih dohodkov v prvih petih mesecih v novomeški občini ni bil izpolnjen. Razlika je 5,8 odstotka. Zadovoljivo so dočekali dohodki iz davkov, slabše pa prispevki, takse in dohodki iz drugih virov. V juniju se je dotok sredstev v občinski proračun znatno izboljšal.

Posojilo za dokončanje šole

Za dokončanje nove stavbe ESS in šole za zdravstvene delavce v Novem mestu je OBS 28. junija sklenila najeti pri Dolenjski banki in hranilnici 320.000 N-DIN posojila. Posojilo bo skupščina vrnila v petnajstih letih, sredstva v ta namen pa bo zagotovila v občinskem proračunu.

Športni dan SGP

Sindikalna podružnica in sindikalno društvo PIONIR Novo mesto sta 26. junija priredila športni dan, na katerem so sodelovali: gradbišče Novo mesto, gradbišče Ljubljana, gradbišče Brežice, centralni obrati in direkcija. Ekipa so tekmovali v kegljanju, balinanju, odbojki, strojlanju, namiznem tenisu, šahu in vlečenju vrvi.

Športni dan je bil organiziran v zvezi z izbiro najboljših ekip, ki bodo septembra sodelovale na športnih igrah gradbincev na Koprskem. (en)

Komisija za razpis mesta direktorja

DIJAŠKE KUHINJE V NOVEM MESTU

razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA

POGOJI:

— višja gospodinjstva šola in 2 leti prakse — srednja ali nje enakovredna gostinska gošpodinjska šola in 5 let prakse.

Kandidat mora biti družbeno-politično aktiven in organizacijsko sposoben. Ponudbe z življenjepisom, dokazili o strokovni izobrazbi in praksi, je treba dostaviti razpisni komisiji Dijaške kuhinje, Novo mesto, v 15 dneh po objavi razpisa.

400 prosilcev čaka

Po zadnjih podatkih je okoli 400 zasebnikov novomeške občine vložilo prošnje za gradbeno dovoljenje. Mnogi gradbeno dovoljenje že imajo, ne morejo pa graditi, ker ni lokacij. Občinska skupščina v Novem mestu je na predlog sveta za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve 28. junija določila območja za zidanje zasebnih stanovanjskih hiš. V Novem mestu bodo zasebniki lahko gradili ob naselju Majde Silc, na Mestnih njivah, ob Ragovski cesti in na Kodeljevem hribu, razen tega pa še zasebniki v drugih krajih kot v Cegelnici, Mirni peči, Smihelu pri Novem mestu in Straži. Odborniki so menili, da bo ta pomembni ukrep občinske skupščine pospešil izdajanje gradbenih dovoljenj in zidanje zasebnih stanovanj, črne gradnje, ki so jih v zadnjem času precej odkrili pa omejili.

Tone Valentič namestnik

Občinska skupščina v Novem mestu je sklenila, da bo njenega predsednika in podpredsednika, če bo potrebno, nadomeščal Tone Valentič. Začasno predsedniško ali podpredsedniško mesto bo Valentič prevzel zlasti v času dopustov in bolezní.

Proslava tudi na Trški gori

Številnim proslavam v počastitev dneva borca se je pridružila tudi osnovna organizacija ZB z Otočca, ki je priredila proslavo na Trški gori. Po proslavi je bila prosta zabava.

Industrijski obrat »POHORJE« DOB NA MIRNI

razglašaja

JAVNO LICITACIJO

za prodajo rabljenih osnovnih sredstev.

Licitacija bo v prostorih podjetja:

ZA DRUŽBENI SEKTOR

8. 7. 1966 od 9. do 10. ure,

ZA ZASEBNI SEKTOR

8. 7. 1966 od 10. do 11. ure.

Zaradi kopališča vedno več pritožb

Ker prihajajo dan na dan v naše uredništvo občani s pritožbami glede zanemarjenega kopališča na Loki, se še enkrat obračamo na pristojne, naj kaj ukrenejo. Na Loki pride vsak dan vedno več ljudi, med njimi tudi tužci, a vsi se zgražajo zaradi tega, ker kopališče imamo in ga nimamo. Plevel, ki raste, razbije steklenice, nesnaga in neuporabni prostori za shranjevanje obleke in slačilnice, bodejo v oči.

Da smo tako pričakali turistično sezono, je prava sramota za naše mesto! Če ni denarja, ali ne bi organizirali mladino, ki vsak dan poležava med to nesnago, da bi kopališče počistila? Verjetno se ne bi branili vzeti metel v roke in opraviti tudi druga potrebna dela, samo organizatorja manjka. Časa ni več dosti, zato so potrebni čim prejšnji ukrepi brez nepotrebnih besed!

■ V PONEDELJEK JE BIL praznik, zato na tržnici ni bilo posebne izbire, prav tako je bilo tudi naslednji dan. Prodajali so le breskve iz Leskova po 350 din kilogram, marelice po 400 din, borovnice po 300 din liter, fižol po 300-350 din kilogram, čebulo po 300 din, krompir po 120 din kilogram, gobe, peso in kolerabo na merice oziroma šopke po različnih cenah.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — Rodile so: Marija Kastelic s Ceste herojev 50 — Poldeta, Judita Krš s Trdinove 5 a — Jasmino, Slavica Škrubelj, Nad mlini — Tatjana, Marija Zakrajšek z Mestnih njiv, blok 9 — Lidija, Marija Kumer s Kurirske poti 8 — Janjo.

IZ DOL. TOPLIC

■ VELIKI SPORTNI BAZEN je vsak dan poln kopalčev, zlasti v popoldanskih urah. Največ jih je ob nedeljah, ko prodajo nad 2000 vstopnic. Predizadnje nedelje je bilo toliko obiskovalcev, da je v zdraviliški restavraciji celo zmanjkalo piva.

■ KER TOPLISKA SUSIČA po vsakem deževju hitro upada, perejo gospodinje v termalni vodi, ki priteka iz bazenov »Pod žleboma«. To perišče pa je potrebno nujnega popravila. Ker imajo Topličani nabranega že nekaj denarja, bodo s popravilom kmalu pričeli.

■ MNOGO CEBELARJEV je pripeljalo v topliško okoličje čebele na pašo. Tu imamo precej smrekovih in koevkih gozdov, ki letos zopet zelo bogato mede. Povsod pod drevesi je mnogo mane, ki jo čebelarje pridno nabirajo. Domače čebelarstvo družstvo odkaže posameznim čebelarjem prostor, kjer lahko nastavijo svoje čelbe.

D. G.

RIBIŠKA DRUŽINA NOVO MESTO

razpisuje na podlagi sklepa starihinstva z dne 29. junija 1966 delovno mesto

REDNEGA RIBIŠKEGA ČUVAJA za sektor Novo mesto — Mršiča vas

Prijave je treba vložiti do 25. julija 1966 v društveni pisarni Ribiške družine Novo mesto, Glavni trg 7. Osební dohodki po dogovoru. Pogoji: odslužen vojaški rok, moralno-politična neoporečnost, dovršena osemletka.

ISKRA KRANJ — TOVARNA KERAMIČNIH KONDENZATORJEV

ŽUŽEMBERK

prisrčno vošči in pozdravlja vse delovne ljudi, kolektive in posameznike iz Suhe krajine, želeč jim ob krajevnem prazniku še mnogo uspehov!

Namesto ljubezni - OKRUTEN UMOR!

Ko je Peter Bajc sklonil glavo pod tezo pravično kazni, je minilo točno leto in dan, kar so našli njeno truplo v Krki pri Podbočju...

»Bal sem se zaradi očeta. Zmerom sem moral tako delati kot so oni hoteli...« se je izgovarjal obtoženi morilec — »Dolgotrajna zasliševanja so me utrudila, da nisem vedel kaj govorim, nekaj časa pa tudi zavestno nisem povedal resnice,« je še dejal. Najprej je trdil, da z Roziko sploh ni imel nobenega stika, potem pa ga je razkrila usodna brzojavka, ki jo je oddal v Novem mestu

V soboto nekaj po deseti uri dopoldne je na novomeškem okrožnem sodišču predsednik senata petorice sodnik Stane Prijatelj izrekel sodbo v imenu ljudstva: tridesetletni Peter Bajc je za naklepen uboj na nizkoten način, ki ga je storil v noči od 9. na 10. maj 1965 obsojen na smrt.

Ko je obtoženelec slišal sodbo, mu je obraz spreletelo presenečenje. Tudi v dvorani so ljudje globlje zajeli sapo, morda iz zadoščenja in zaradi soglasja s pravično kaznijo, morda zaradi teže trenutka, ko sta bila večmesečni napori preiskovalcev in ogorčenje ljudi izražena s dvema besedama: smrtna kazen.

Peter Bajc je sin najpremožnejšega kmeta z Rake. Rojen je bil 15. oktobra 1936. Končal je kmetijsko šolo na Grmu in delal na domačem posestvu, ki mu ga je oče pretežni del že izročil v last. Z ženo Faniko ima 3 mesece staro hčerko. Dokler ga niso varnostni organi zaprli, je užival velik ugled, saj je bil odbornik občinske skupščine v Krškem in sodnik-poročnik pri sodišču v Krškem, na matičnem uradu na Raki pa je poročal zakonske pare. Ljudje z Rake pripovedujejo, da je bil zaradi imetja in drugega domišljav in ošaben. Bajcova hiša, preurejena iz nekdanjih grajskih gospodarskih poslopj, je res bolj podobna majhni graščini kot pa povprečni dolenjski domačiji.

Razprava proti Petru Bajcu se je začela v petek, 1. julija, zjutraj v veliki razpravni dvorani novomeškega sodišča, ki so jo do zadnjega kotička zasedli številni domačini z Rake in drugi poslušalci. Mnogo jih je moralo celo stati.

Peter Bajc, ki ga je privedel miličnik v dvorano nekaj minut pred prihodom sodnikov in tožilca, je bil popolnoma skrušen in blede.

V obtožbi, ki jo je prebral okrožni javni tožilec Jože Peterca, se je poslušalec odkrila žalostna zgodba o gnusnem zločinu, ki ga je storil obtoženelec na zahrbtn način in z nizkotnih nagibov, da bi se znebil neljube osebe in tako zavaroval svoj namišljeni ugled.

Bajc, ki je že več let hodil s Faniko Zabkar, je imel skrivaj razmerje tudi s precej revnejšo kmečko delavko Roziko Kozole. Ta dvojna igra ga je kmalu spravila v težak položaj: Rozika mu je februarja lani sporočila, da je noseča, s Faniko pa se je nameraval maja poročiti. Na Bajcovega grunta ni kazalo jemati revnega dekleta, zato je Peter najprej obljubil Roziki, da bo poskrbel za zdravnika, ki ji bo odpravil plod. Pozneje, ko je v neki knjigi prebral, da je za odpravljanje že prepozno, pa je pričel razmišljati o tem, kako bi svojo ljubico za vedno spravil s poti.

16. aprila 1965 ji je iz Novega mesta poslal brzojavko pod lažnim imenom, da se je z zdravnikom »že dogovoril«, čeprav v resnici ni ničesar ukrenil; za 9. maj pa ji je obljubil, da bo zdravnik prišel na Rako in ji odpravil plod.

Usodnega 9. 5. je šel z zaroteno Faniko v Zagreb vabit sorodnike na svadbo. Ko se je pozno zvečer vrnil domov, je na Senicah, kjer sta se v bližini Bajcovega hrama z Roziko večkrat sestajala, našel obupano dekle in se z njo nameril proti svojemu domu.

Tu sta pod obokom na dvorišču nekaj časa govorila.

»Zdravnika nisem pripeljal,« je rekel Peter. »Ti boš pač rodila in če boš lahko dokazala, da sem jaz oče, bomo že uredili zaradi alimentov. Jaz pa se bom 22. maja poročil s Faniko...«

Kaj sta Rozika in Peter zares govorila pod obokom, ve danes samo še Peter. Tisto noč jo je namreč z okroglim podolgovatim predmetom na kraju, kjer jo je včasih poljubljil in ji obljubljaj poroko, zverinsko pobil na tla.

»Odrinil sem jo od sebe,« ko je rekla, da se hoče poročiti z menoj. Omahnila je, jaz pa sem segel z roko nekam za hrbet, otipal trd, srednje težak podolgovat predmet in zamahnil proti njej, ko se je dvigovala s tal...«

»Prelomil ji je lobanjo od čela do zatilja,« je povedal sodni izvedenec dr. Furlan, ki je vodil medicinsko preiskavo in obdukcijo pokojne Rozike.

Bajc je truplo nato naložil v svoj opel-karavan, odpeljal proti Kostanjevici in truplo z mostu vrgel v Krko. S tem

del in z njo govoril.

Zdaj se je pričel pojavljati močnejši sum, da Rozika ni umrla naravne smrti. Ko so strokovnjaki za sodno medicino grob odprli in ugotovili, da je bila Rozika pobita in v sedmem mesecu nosečnosti, pa so pričeli iskati morilca.

Zaslišali so številne domačine in celo pripravili nekoga, ki se je ustil, da je bila Rozika njegova. Ko je pozneje priznal, da je lagal, bi lahko preiskava ostala v slepi ulici, če...

Zaslišali so tudi Petra Bajca, ki je zanikal kakršnokoli zvezo z Roziko. Ljudem, ki so si upali posumiti, da bi bil njene smrti kriv on, je zagrozil s tožbo, kot ugleden funkcionar pa je od njih izsilil pismene izjave, da za sum nimajo osnove.

Grafologi v Ljubljani in Zagrebu so ta čas nesporno dokazali, da je brzojavko, oddano na novomeški pošti in podpisano z izmišljenim imenom POLDE BABIC — napisal Peter Bajc!

To je bila past, v katero se je sicer prebrisani in spretni Peter neusmiljeno ujel.

Marca letos so ga aretirali in po daljšem zasliševanju je dejanje tudi priznal.

Tožilec je zahteval za njegovo dejanje najstrožjo kazen, zagovornica Tana Jonke pa je oporekala obtožnici gle.

»Če ne bo visel, ne bo prav!«

»Ena glava je zmeraj dveh vredna!«

Zadnja pravnomočna smrt na kazen je bila pred novomeškim sodiščem izrečena 25. januarja 1955 nad Karlom Gorjupom zaradi uboja iz koristoljubja.

Kazen z obojenjem je bila zaradi spremembe kazenskega zakonika, ki je odpravil ta način izvršitve, spremenjena v justifikacijo z ustrelitvijo.

Na Dolenjskem smo pričala vedno pogostejšim ubojem in telesnim poškodbam, zato je tudi smrtna kazen, ki jo je v Bajcovev primeru izreklo sodišče — vzgojna.

Bajcova zagovornica je izjavila, da se bo zoper sodbo pritožila Vrhovnemu sodišču SRS.

»Tudi zadnje zimo sem ga videl,« je pričal žrtvin oče Janez Kozole, »kako je ponoči prišel k naši hčeri...« »Lažete, lažete!« ga je prekinil obtoženelec. »Ti lažeš!« je vzdiknil oče (na sliki v sredini) in pokazal z roko na Petra Bajca. (Foto: M. Moškon)

LOV ZA NACISTIČNIM ZAKLADOM

»Nikar me ne izzivajte!« je ostro odvrnil Dieterle. »Concetta je odigrala svojo vlogo na moj ukaz in po mojnih navodilih. Tudi vi boste razumeli da je to vaša dolžnost. Zelo pametno ste ravnali, ko niste streljali. Veseli me, Fleig, ko vidim, da ste še vedno discipliniran vojak. Nič vam ne bi koristilo, če bi me bili ustrelili. Nisem samo jaz na Korziki in tudi drugje!«

»No, prav,« se je vdal Fleig. »Razumel sem. Kaj hočete od mene?«

»Malenkost, dragi Fleig,« je dejal major Dieterle. »Prišel je čas, da odidete iz Korzike. Tudi vaši francoski prijatelji začenjajo sumiti, ga je v vaši zgodbi nekaj lukenj. Upam pa, da v resnici niste pozabili, kje so tisti zaboji.«

»Ne,« je odgovoril Fleig. »Vem, kje so.«

»Odlčno, in poskušajte, da tega ne boste popolnoma pozabili,« je ostro nadaljeval Dieterle. »Nismo še pripravljene, toda pripravili se bomo, in takrat jih bomo dvignili z morskega dna. Ne bo minilo dolgo. Do takrat pa smo odločili, kaj bo z vami...«

Naslednje jutro Fleiga ni bilo na obalo k inšpektorju Buoncuoriju. Leta ga je čakal pred ladjo z dvigalom, ki naj bi dvignila zaboje z morskega dna. Inšpektor je bil nestrpen in je sklenil, da bo Fleiga poiskal v hotelu.

Tam je Buoncuori izvedel nekaj, kar ga je močno prizadelo:

Peter Fleig je ob zori odpotoval v Ajaccio na otoku.

Z njim sta odšla Concetta Mirandi in nekaj temnolas, krepak možki.

Buoncuori je silovito psoval v korziškem narečju. Bil je jezen na ubežnika, a tudi nase. Očitno je bilo, da je bil nepreviden.

Inšpektor Buoncuori je takoj ukrenil potrebno. Telefoniral je na Ajccio, naj pričakajo pri avtobusu ta dva možka in žensko in jih aretirajo. Policija v Ajacciu se je odpravila, da izpolni ukaz.

Označenih treh ljudi ni bilo v avtobusu. Zaslišali so soferja in povedal jim je nekaj nepričakovanega:

»Vsi trije so izstopili že med postajo, zahtevali so, da je ustavljen avtobus na pustem kraju med Sagano in Ajaccijem...«

Kam so odšli?

Inšpektor Buoncuori je oznanil preplah in začelo se je vsesplošno iskanje. Čas je minil.

Inšpektorju Buoncuoriju pa se je

SMRTNA KAZEN V IMENU LJUDSTVA: Peter Bajc (na sliki pred zatožno klopjo) in poslušalci v trenutku izreka sodbe (Foto: M. Moškon)

naj bi bila zadeva zanj končana, saj se je že komaj čez 13 dni bučno in razkošno poročil s Faniko Zabkar.

30. junija 1965 pa je Krka napravila mrtvo in razpadajočo Roziko na travniku pri Podbočju. Preiskovalni organi so zaradi razpadajočega trupla odredili takojšen pokop na podboškem pokopališču, še isti dan pa začeli ugotavljati, kdo je utopljenka. Ugotovili so, da je to bila Rozika Kozole, ki je 9. maja izginila neznano kam. Domači so bili prepričani, da je šla, kot že večkrat, k sestri v Zagreb, saj jim je neki znanec (morda celo po Bajcovev naročilu) povedal, da jo je tam vi.

de nagiba, nakane in namena storjenega dejanja ter predlagala spremembo opredelilve dejanja in milo kazen, kot vzgojen ukrep. Bajc je na koncu razprave dejal, da se kesa za vse, kar je storil in celo jokal, vendar svoje dvojne morale ni mogel več skriti: trdil je, da tako dolgo ni priznal zločina, ker se je bal za nosečo ženo Faniko in njen porod — Roziko Kozole z otrokom pod srcem pa je premišljeno ubil...
Bajc ni prepričal niti sodnikov in ne občinstva v dvorani. Medtem, ko je senat tehtal njegovo krivdo v izpraznjeni dvorani, so ljudje po hodniku menili:

tudi mudilo, da bi prišel do zaboja, ki je ležal na dnu morja na kraju, kjer so pustili plutovinasto znamenje. Ko se je odpravil tja z dvigalom, je Buoncuori je dvomil, da je to pravi zaboj. Če bi bil v njem zaklad, čemu je Fleig pobegnil?

Ladja z dvigalom je prispela na označen kraj in sum inšpektorja Buoncuorija je bil potrjen. Ko so z velikimi napori potegnili zaboj na krov, so ugotovili, da je sicer res mornarski zaboj, toda tisto, kar je bilo v njem, je bilo brez vsake vrednosti.

Francoski italijansko in še nekatere policije so pozvali, naj iščejo Petra Fleiga. Na Korziki ni bilo sledu za njim niti za Concetto in neznanim »tretjim«. Tudi na celini jih niso našli, v nobeni od obveščenih dežel. Ko je francoska policija zahtevala pri drugih, naj primejo Petra Fleiga, ni povedala, čemu jo ta mož tako zanima.

Razširile so se različne govorice, ki jih je policija zabeležila. Pravili so, da so Fleiga ugrabili marsejski gangsterji, ki so se hoteli polastiti zaklada na morskem dnu; dalje, da ga je s silo odvedla s Korzike neka kriminalna organizacija iz Tangerja in da so ga ubili, čeprav nehote, ko so mu z orožjem grozili, naj pove, kje je skrit zaklad. Po tretji verziji, ki se je zdela francoski policiji verjetnejša, so Petra Fleiga ubili nacisti, ki so hoteli preprečiti, da bi zaklad Afrika Korpsa prišel z njegovo pomočjo v francoske roke.

In tako se je dosje o iskanju Petra Fleiga polnil z različnimi ugibanji. Vse je ostalo brez haska in slednjic so ga spravili v arhiv.

Toda če je res, da so leta 1948 pripravili odpravo inšpektorja Buoncuorija in da so začeli iskati zaklad na pobudo francoske tajne policije, potem je malo verjetno, da ne bi nadaljevali iskanja tudi brez Fleiga. Če so verjeli, da je do neke mere točno, kar je pravil, so še vedno imeli možnost, da bi preiskali morsko dno meter za metrom. Izplačalo bi se.

Toda to se ni zgodilo. Leta 1954, torej šest let potem, ko je Peter Fleig izginil s Korzike, se je pripetil nenavaden incident.

10. januarja tega leta se je ponesrečilo potniško letalo vrste comet, britanske družbe BOAC. Bilo je eno od prvih letal na reaktivni pogon v potniškem prometu. Letalo je eksplodiralo med poletom in padlo v morje nedaleč od Pianose, ki je 35 milj oddaljena od Bastille na Korziki. Vsi potniki v letalu so bili mrtvi.

Kot je navada v podobnih okoliščinah, so uvedli preiskavo, da bi ugotovili vzrok tej hudi nesreči oziroma skrivnostni eksploziji. V ta namen so skušali najti ostanke, tudi najneznanejša dele letala.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 8. julija — Spela Sobota, 9. julija — Tomaž Nedelja, 10. julija — Amalija Ponedeljek, 11. julija — Olga Torek, 12. julija — Mohor Sreda, 13. julija — Dragan Cotrek, 14. julija — Franc

CESTNIKE

Olgi Vidic z Otočca št. 18 željo za njen praznik veliko sreče in zadovoljstva v krogu družine mož Jože, mama, otroka Joško in Andrejka.

Aloju in Jožeti Zagorc iz Pake pri Otočcu želi za njun življenjski praznik še mnogo zdravih let, Jožetu, ki služi vojaški rok v Strumelci, pa srečno svidenje hčerka oziroma sestra Fani s sinom Milanom.

PREKLIC

Alojz Blažič, Smolenja vas 36, Novo mesto, prepovedujem vožnjo, pašo in hojo po mojih travnikih v Smolenji vasi. Kdor tega preklica ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Jože Štepan, Valantičeva 8, Novo mesto, opozarjam starše otrok, ki igrajo sačje in mojem vrtu, da tega ne dovolijo. Starši, ki tega opozorila ne bodo upoštevali, bom sodno preganjal.

Edvard Kmet, Mirna peč 49, propovedujem pašo kokoši in hojo po svojem zemljišču v Mirni peči in Biskvi vasi. Kdor tega opozorila ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal, kokoši pa zastrupil.

Mirko Mihelič, kmetovalec iz Goleka št. 4a, preklicujem vse žalivke, izrečene zoper čast zakonov Franca in Hilde Janovič iz Goleka št. 2. Zahvaljujem se jima, da sta odstopila od tožbe.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše dobre žene, mame in sestre

OLGE DULAR
se zahvaljujemo vsem, ki so njej in nam stali v hudih dneh ob strani. Posebno zahvalo zdravnikom, bolnišnici sestri, duhovniku, govorniku, povcem, sosedom, darovalcem vencev in vsem, ki so počastili njen spomin.
Zaljujči svoji

Ob bridki izgubi moža, očeta in sina
IVANA ŠTINETA
iz Gor. Straže

se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in kolektivni NOVLES, posebno pa tovarišu Zoranu Šobarju, enako tudi gostu skemu društvu, duhovščini in vsem znancem, ki so ga spremili na zadnji pot.
Zaljujča žena Mari, otroci ter mama Angela

maloglasni

PRODAMO dobro ohranjen kozolec-dvojnik, tloris 8 x 22 metrov. Prodaja bo v nedeljo, 17. julija, ob 16. uri. Zupnišče Trebnje.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.30 do 8.00.

PETEK, 8. JULIJA: 9.05 Operna matineja; 10.15 Domače višje — domači ansambli; 10.35 Naš podlistek — H. E. Bates; O macki, ki je pala; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti pri kombajniranju žita; 12.40 Poje — Inž. Milan Novak; O zastojih Slovenski ožet; 15.20 Napotki za turiste; 15.30 Od vasi do vasi; 15.45 V svetu znanosti; 17.05 Petkov simfonični koncert; 18.50 Kulturni glasbo; 20.00 Med zborovskimi skladbami renesanse; 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 9. JULIJA: 8.05 Glasbena matineja; 9.15 Počitniški pozdravi; 10.15 Operni koncert; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jože Arh; Kako dokrmiljevati govejo živino v početju z rudninami in krmili; 12.40 Zadovoljni Kranjci in Beneški fantje; 14.35 Naši posluljalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Pesmi in pesni iz Jugoslavije; 17.05 Gremo v kino; 18.15 Kaj je novega v svetu zabavne glasbe; 18.50 S knjižnega trga; 20.00 Sobotni koncert lažje orkestra; 20.30 Zabavna ra-

ODDAM TRI OPREMLJENE samoske sobe v Novem mestu. Centralna kurjava s kopalnico in straniščem. Prednost imajo mošci. Fani Kovarič, Cesta talcev 10, Novo mesto.

PRODAM motorno kosilnico znamke FAHR TRIUMPH. Naslov v upravi lista (720/66).

PRODAM FIAT 600 D. Lojze Zajc, Na žago 1, Novo mesto.

PRODAM KAVC, polkavč, omaro in otroški voziček. Alojz Kovarič, Mestne njive, blok 10, Novo mesto.

SUHE SMREKOVE DESKE prodam. Novo mesto, Zolja vas 22.

PRODAM KONJA in vprežno kosilnico z žetveno napravo. Stefan Basaj, Suha 40, Kranj.

PRODAM brezhiben električni stroječek za popraviljanje nogavice. Interesenti lahko vprašajo po telefonu vsak dan po 14. uri na številko 71-227 — Krško.

SPREJMEM kvalificiranega mlazarja ali priučnega na strojih. Stanovanje možno urediti po dogovoru. Vinko Kamin, Hrvaški trg 5, Ljubljana.

SOBO oddam dvema studentoma v Ljubljani. Ponudbe pod »Jare« — prečplatiš.

PRODAM VPREŽNE GRABLJE — kombinirke, skoraj nove. Naslov v upravi lista (707/66).

RAZPRODAJAM pohištvo in druge predmete iz zapuščine po ugodni ceni v ponedeljek, 11. julija, od 11. do 16. ure. Zolja vas 4, Novo mesto.

UGODNO PRODAM skoraj nove vprežne grablje in gepel. Naslov v upravi lista (714/66).

DVA LESOSTRUGARSKA pomočnika dobila takoj dobro in trajno službo pri Dragi Višnjari, Jesenice, Gorenjska. Hrana in stanovanje priskrbljena.

KUPIM MLATILNICO (stresalnico). Opis pošljite na naslov: Anica Novsak, konfekcija LIS-CA, Sevnica.

KUPIM KOZOLEC — dvojnik na 2 okni. Naslov v upravi lista (710/66).

POROČNE PRSTANE po zadnji modni izdeluje zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).

KAVC IN DVE DVODELNI OMARI za obleko in perilo, vse iz javora, odlično ohranjeno, prodam v Novem mestu zaradi preselitve za 150 Ndin. Naslov v upravi lista, ogled po dogovoru v popoldanskih urah na Mestnih njivah.

DROG ZA TV ANTENO prodam v Novem mestu. Naslov v upravi Dol lista.

SPREJMEM strojepisna dela na dom. Naslov v upravi lista.

POSTENO GOSPODINJSKO POMOCNICO iščem za zasebno gostilno v mestu. Plača po dogovoru. Stanovanje in vse ostalo v hiši. Naslov v upravi lista (718/66).

POSREDOVALEM pri prodaji kvalitetnih kmetijskih strojev nudi stoletna nenika tovarna visoko provizijo. Pište na: INTERMEX, Gorizia — Italija.

ZDRAVILISCE ROGAŠKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolenega žolčca, jeter, žolca ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško »Donate« vočo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri Trgovskem podjetju HMEJZNIK — telefon 21-129 in STANDARD — telefon 21-158.

KINIO

Brežice: 8. in 9. 7. ameriški film »David in Lizas«. 10. in 11. 7. ameriški barvni film »Svet Suzie Wong«. 12. in 13. 7. ameriški barvni film »Flandrijski pesa«. Crnomelj: 8. in 10. 7. angleški film »Skrivnostna sosedas«. 12. in 13. 7. jugoslovanski film »Nikolajeva Bursas«. Kočevje »Jadrani«: 9. in 10. 7. ameriški film »Svetišče grehac«. 11. in 12. 7. ameriški film »V svetu

komedij. 13. in 14. 7. francoski barvni film »Pariski skrivnosti«. Metlika: 9. 7. ameriški barvni film »Plača željas«. 10. 7. italijanski barvni film »Herkul osvaja Atlantida«. 11. 7. jugoslovanski film »Inšpektors«. 12. 7. francoski film »Horacij 62«. 13. in 14. 7. francoski film »Zlati triumf«.

Mokronog: 9. in 10. 7. ameriški barvni film »Sečem veličastnih«. Novo mesto — »Krka«: 8.—11. 7. ameriški barvni film »Zakon mimo zakona«. 12.—14. 7. ameriški barvni film »Konjenicas«.

Ribnica: 9. in 10. 7. angleški barvni film »Zaliv tihotapevc«. Sevnica: 9. in 10. 7. španski film »Krvavi kapetani«.

Sodražica: 9. in 10. 7. sovjetski barvni film »Kamnitni cveta«. Senjernerj: 9. in 10. 7. barvni film »Veseli klub mladih«.

Trebnje: 9. in 10. 7. italijanski barvni film »Siegfried«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški poročnišnici rodile: Terezija Cirnik z Gornje Težke vode — Janjo, Angela Lutovac iz Metlike — Anito, Ivanka Breznikar iz Drage — Zvonka, Milena Piškur iz Stranj — Roberta, Marija Križe iz Občic — Cecilija, Neža Sikona iz Crnomolja — Viljemko, Angela Matkovič iz Dolenjskih Toplic — Brigito, Ana Ubrnik iz Gabrja — Martina, Kristina Škedelj iz Vrhovcev — Romanco, Terezija Forstner iz Crnomolja — Andreja, Sonja Može iz Dolnje Straže — Slavka, Ljudmila Končina iz Polja — Petra, Milka Hudorovac iz Lokve — Ireno, Fani Ravnik iz Velikega Oreška — Martina, Karolina Pirc iz Velikega Trna — Matejo, Danijela Škrbe iz Zemberka — Silvo, Alojzija Berus iz Zdinje vasi — dečka, Stekla Suštaršič iz Gornje Pake — dečka, Rozalija Horvat iz Zaloga — deklico, Dragica Radman iz Mišincev — dečka, Jozica Vodopivec iz Gornje Brezovice — dečka, Angela Krajič iz Sela — deklico.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški poročnišnici rodile: Terezija Muzek

OBJAVE — RAZPISI

PROSTA DELOVNA MESTA V MARIBORU

Komisija za delovna razmerja pri Obrtnem podjetju »GRADBENI SERVIS«, Maribor, Mejna 6, razpisuje naslednja delovna mesta: več KV in PK soboslikarjev in pleškarjev, več KV in PK zidarjev, več delavcev za priučitev študentske stroke.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Anton Pevec, Alojz Novak in Janez Smole, člani kolektiva INIS Novo mesto; Franc Lobe, Anton Marolt, Anton Krasevec, Alojz Drčar in Franc Pavlenič, člani kolektiva IMV Novo mesto; Martin Doblehar, Ivo Simončič in Nataša Kastelic, člani kolektiva Krka, Novo mesto; Anton Jančar, Anton Kapler, Franc Pimar, Stanko Luzar, Franc Jeraj, Vinko Dolenc, Martin Jančar, Ljubo Murnih, Vladimir Kusij, Bogdan Stanešič, Anton Vidic, Jože Gabrijel, Jože Slak, Jože Cugelj, Anton Gal in Jože Čučnik, člani kolektiva Elektro Novo mesto; Ivan Hrustek, član kolektiva PIM Crnomelj.

RADIO BREŽICE

NEDELJA, 10. JULIJA: 10.30 — Poročila — Iz IV. plenuma CK ZKJ — Pokrogresna aktivnost SZDL občine Brežice — Vzgojna predavanja: Vzgoja mora upoštevati otrokove socialne potrebe — Za naše kmetovalce: Inž. Lojze Piro — Strnišni posevki — Magnetofonski zapisek: Obisk v elektrarni Brestanica. Razgovor s tovaršem Leonom Likarjem — Pozor, nimaš prednosti! — Obvestila in spored naših kinematografov. 13.05—14.00 Občani čestitajo in pozdravljajo. 14.00—14.30 Pozdrav turistom (reklamno-glasbena oddaja). 14.30 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 12. JULIJA: 8.05 Glasbena matineja; 9.15 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Malči Stefančič; Problemi sort in semena v vzgojni Sloveniji; 12.40 Kvintet Avseurik in ansambel Boruta Lesjaka; 15.40 V torku nasvidenje; 17.05 Majhen recital dveh violonistov; 18.15 Vrtimo glasbo zabavnih zvočkov; 18.50 Na mednarodnih križpotjih; 20.00 Poje zbor Jugoslovanske ljudske armade iz Beograda; 20.20 Radijska igra — Emile Zola — Max Gundermann; Thérèse Raquin; 21.35 Iz fonoške radia Koper.

SREDA, 13. JULIJA: 8.05 Glasbena matineja; 9.15 Kaj so peli naši otroci in mladinski zbori v tem šolskem letu; 10.15 Igra pianistica Zdenka Novakova; 10.45 Človek in zdravje; 11.00 Kmetijski nasveti — Inž. Saša Bleiweis; Zadržite posekanega lesa pred lesarji; 12.40 Belokranjske in gorenjske narodne pesmi; 14.35 Naši posluljalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Iz češkoslovaške folklorje; 18.15 Iz naših studije; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Modest Musorgski: Soročinski sejem.

CETRTEK, 14. JULIJA: 8.05 Glasbena matineja; 9.45 Percol-Mihelič; Moj dežnik je lahko bajon; 10.15 Pojo solisti zagrebške opere; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti!

ZAHVALA

Ob bridki in prerani izgubi akademika

Marjana Kozine

slovenskega skladatelja

se vsi njegovi domači in najbližji najlepše zahvaljujemo primariju, zdravnikom in sestram kirurškega oddelka novomeške bolnišnice. Lepa hvala vsem, ki so mu poklonili cvetje, hvala odboru skupščine Novo mesto in njegovemu predsedniku za tople, slovilne besede, Dolenjskemu muzeju za izkazano čast, študijski knjižnici »Mirana Jarcas«, novomeški glasbeni šoli, novomeškim pionirjem, organizaciji Zveze borcev Novo mesto, borcev IX. brigade, kolektivu orkestra garnizije Novo mesto, novomeškim pevcom SKUD »Dušana Jereba«, mladim pevcom za njegovo pesem o vetru in sošolcem.

Iskretna hvala vsem Novomeščanom, ki so prišli od blizu in daleč po zadnje slovo.
Kozinovi, Dovečarjevi, Kovačevi, Berkopčevi, Andrijančevi.
NOVO MESTO, LJUBLJANA.

KRONIKA NESREČ

Zadel ga je v blatnik
27. junija je pripeljal pred bencinsko črpalko na Catezu Milan Tanasijević iz Novega Saca osebni avtomobil in se med prehitvanjem zadel v prvi desni blatnik tovornjaka SAP Ljubljana (voznik Peter Svetličič), ki je tam parkirani. Na osebnem avtomobilu je bilo za 800 Ndin škode.

Moped trčil v avtomobil
Franc Novak iz Dol. Pake je 3. julija popoldne peljal na mopedu Antona Majerleta skozi Podzemelj. Naproti mu je pripeljal Ivan Tovšak iz Novega mesta. Novaka je na zgramozom posipani cesti zaneslo in je trčil v prednji del avtomobila. On in sopotnik sta padla, vendar sta ostala brez poškodb. Na mopedu in avtomobilu je za več kot 1000 Ndinarjev škode.

Med prehitvanjem v škarje
Ivan Lovšin iz Šušja pri Ribnici je 29. junija popoldne na avtomobilski cesti pri Otočcu prehitval tovornjak. Ko je bil vzporedno s tovornjakom, mu je pripeljal nasproti Francoz Claude Dore. Lovšin se je skušal vrniti na desno polovico ceste, vendar je pri tem zadel v tovornjak, hkrati pa ga je oplazilo tudi Francozovo vozilo. Poškodovanih ni bilo, pač pa je na Lovšinovem avtomobilu za 500 Ndinarjev, na Francozovem pa za 300 Ndin škode.

Za krmilom je zadremal
Milan Blaž, voznik podjetja GO-RENJKA, je 29. junija na poti iz Zjubrega proti Ljubljani zadremal za krmilom tovornjaka. Zaneslo ga je v ceste in po nasipu navzdol, kjer je vozilo obležalo na boku. Voznik in sopotnik nista bila poškodovana, na vozilu pa je za 3000 Ndin škode.

Zlomljena noga in ključnica
Mopedista Franca Vidmarja z Broda je 30. junija zvečer na železniškem prehodu v Kandiži zaneslo. Ko se je ozri, je zadel v Pavla Jordan iz Irbe vasi, ki je šla po ob česnem robu ceste. Jordanova je dobila pri padcu kompliciran zlom levega gležnja, Vidmar pa si je zlomil ključnico. Oba so odpeljali v novomeško bolnišnico.

Smrtna nesreča v ovinku
Do hude prometne nesreče je prišlo 4. julija v Novem mestu na Ljubljanski cesti. Motorista Maks Molan iz Zabeje vasi in Ignac Červenko iz Preleja sta pripeljala vsak s svoje smeri. Pred stavbo ELEKTRO na Ljubljanski cesti je Molana v ovinku zaneslo na levo polovico pred Ignaca Červenka, ki se mu je skušal umakniti. Kljub temu je prišlo ču hudega trčenja, pri čemer je 25-letni Maks Molan izgubil življenje. Ignac Červenko je težko poškodovan, njegov sopotnik Franc Kisovec pa laže.

Tri žrtve pretepa
4. julija je bila v Ornuški vasi pri Trebelnem gasilska veselica. Med domačimi fanti in gosti iz Karteljevega je prišlo do prepira, ki se je pozneje razvil v obsojnija vreden pretep. Vročokrvni so se spopadli z žepnimi noži. Pri tem je bil teže poškodovan 23-letni Jože Šebanc z Trebelnega, laže poškodovana pa Alojz Ajdič s Trebelnega in Kumar iz Karteljevega.

Fantek je stekel pred avto
Ko je 2. julija peljal Abdul Ilah osebni avtomobil proti Novemu mestu, mu je v Mačkovec nenadoma prišel v dvorišča pred avtomobil 5-letni Slavko Jerič. Avtomobil je dečka podrl, mali Slavko pa je pri tem dobil lažje poškodbe na glavi.

Neuspeli tatinski podvig v Ortneku
26. junija so v Ortneku ugotovili, da je nekdo vlomil na pošto. Ker tu ni našel ničesar, je poskušal srečo v sosednji hiši pri gozdarjih, vendar tudi tam ni imel uspeha. Nato je vlomil še v trgovino in odnesel za približno 40 starih tisočakov blaga. Organi milice so vlomilca prijeli v Ljubljani in skušajo ugotoviti, če mu ni morda pri vlomu kdo pomagal.

Ko je počila os, ga je zaneslo
Stefku Butiči iz Prizreha je 3. julija, ko je peljal z osebnim avtomobilom po avto cesti proti

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Marjan Moskon, Ivo Primec, Jozica Tepepy in Ivan Zoran.
IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 par (50 starih dinarjev) — Letna naročnina 20 novih dinarjev (2000 starih dinarjev), polletna 10 novih dinarjev (1000 starih dinarjev); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 37.50 novih dinarjev (3750 starih dinarjev) oziroma 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri pdr. SDK v Novem mestu 521-8-9 — NALOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštna predal 33 — Telefon: 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje DELO v Ljubljani

V. P.